

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI DERNEĞİ'NİN YAYIN ORGANIDIR

2022-2024 DÖNEMİ ORTA VADELİ PROGRAM AÇIKLANDI

EKONOMİSTLER ORTA VADELİ PROGRAMI
NASIL YORUMLUYOR?

Seçkin ve Kurumsal Müşterilerin Tercihi **VBT Yazılım A.Ş.**

E-Dönüşüm Uygulamaları	VBT E-Fatura VBT E-Arşiv Faturası VBT E-Defter VBT E-Bilet	VBT E-SMM VBT E-İrsaliye VBT E-Müstahsil Makbuzu VBT E-Saklama
Kamu Uygulamaları	VBT AppCity - Belediye Operasyon ve Yönetim Uygulaması VBT AppUtility - Su ve Doğalgaz ABYS Uygulaması VBT AppMobil - Belediye Mobil Uygulaması VBT AppGIS - Coğrafi Sistemler Uygulaması VBT ALO 153 ve ALO 185 Uygulamaları	
Ticari Uygulamalar	VBT VizyonİK - İnsan Kaynakları Yönetim Sistemi VBT İşçi Sağlığı ve Güvenliği Uygulaması VBT Sigorta Teşvik Uygulaması VBT Oto Yan Sanayi Üretim Uygulamaları VBT WorkForce - Mobil PDKS VBT Servis Yönetimi Uygulaması	

Sizleri de Bu Dijital Dönüşüme Davet Ediyor

"Güvenli teknik çözümler"

Endüstriyel tesislere alt ısı santralleri ve mekanik uygulamaları, tesis kurma, planlama, proje yapım etüd ve fizibilite konularında faaliyet gösteren **PETEK İNŞAAT**, 25 yıllık tecrübesi, uzman kadrosu ile teknolojik gelişmeleri yakından takip ederek çalışmalarını sürdürecektir.

Demiröler Sitesi 9. Cadde No: 83 Zeytinburnu - İSTANBUL
Tel: +90 212 547 08 77 (pbx) Faks: +90 212 558 73 57
www.peteklimited.com.tr

PETEK İNŞAAT

İÇİNDEKİLER

Çetin ÜNSALAN

14

OVP'NİN ÖZETİ: "HIÇ BİR ŞEY DEĞİŞMEYECEK!"

Orta Vadeli Program (OVP), 2024 yılını kapsayan bir biçimde açıklandı. İçine yeşil ekonomiden istihdama kadar ihtiyaç duyulan tüm maddeler de konulmuş, iklim krizi gibi hayati önemdeki konularla büyümeye de değinilmiş.

22

İDEAL EKONOMİK DENGeye ULAŞMANIN YOLU

Ekonomi bilimi bazı kavramlarını fizik bilimlerden almıştır. Denge kavramı bunlardan birisi hatta belki de en fazla bilinenidir. Fiziksel anlamda denge; İki karşıt gücün birbirine üstünlük sağlayamadığı durumdur. Bunun en basit örneği ip çekme oyununda iki tarafın birbirini hiç kıpırdatmadığı durumdur.

Dr. Mahfi EĞİLMEZ

14

SÜTTEN
KİMLER PARA
KAZANIYOR?

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI

- 10 2022-2024 DÖNEMİ ORTA VADELİ PROGRAM AÇIKLANDI
- 12 YÜKSEK TEKNOLOJİ ÜRÜNLERİNİN ÜRETİLECEĞİ ‘YENİ NESİL ENDÜSTRİ ve TEKNOLOJİ BÖLGELERİ’ KURULACAK
- 16 PROF. DR. AZİZ KONUKMAN: “ORTA VADELİ PROGRAM’DA HEDEFLER GERİLEDİ”
- 18 EKONOMİ YAZARI ALAATTİN AKTAŞ: “ORTA VADELİ PLÂN YAPMAKTAN VAZGEÇMEK İYİ BİR KARAR OLMAZ
- 20 İKİNCİ ÇEYREK BÜYÜME RAKAMLARI AÇIKLANDI
- 24 İSO BAŞKANI BAHÇIVAN: “TÜRK EXİMBANK YENİ NESİL KREDİLERLE SANAYİMİZİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DESTEKLEMELİ”
- 30 HİBRİT VE ELEKTRİKLİ OTOMOBİL SATIŞLARI 2020’Yİ GEÇTİ
- 32 ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI İHRACATINA 38 MİLYON DOLARLIK KATKI SAĞLAYAN İLK ÜÇ FİRMAYA ÖDÜLLERİ VERİLDİ
- 33 TÜRK TEKSTİL SEKTÖRÜNDEN 8,2 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT
- 34 Prof. Dr. Hakkı UYAR: KURTULUŞ YOLLARININ BİRLEŞTİĞİ YER: SİVAS

Yıl: 22 Sayı: 135 EYLÜL 2021
E-dergimiz ayda bir yayımlanmaktadır
Yaygın süreli yayın

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞ ADAMLARI
DERNEĞİ ADINA SAHİBİ:
Cengiz AYDIN

Genel Yayın Yönetmeni
Şenol ÇARIK

Görsel Yönetmen
Deniz TOPRAK

Bildiren Yönetim Yeri:
USİAD Genel Merkez:
Gürsel Mah. 28 Nisan Caddesi
Evim İş Merkezi No: 19 D: 36
Kağıthane-İstanbul
Tel: (0 212) 217 36 48
Faks: (0 212) 217 36 50
e-posta: iletisim@usiad.net
bilgi@usiad.net
www.usiad.net

Danışma Kurulu: (Alfabetik Sırayla)
Prof. Dr. Barış Doster
Prof. Dr. Emin Gürses
Prof. Dr. Eren Omay
Prof. Dr. Erol Manisalı
Prof. Dr. Gülten Kazgan
Şefik Soyuyüce
Prof. Dr. Şükür Sina Gürel

Prof. Dr. İ. Reşat Özkan
Dr. Necip Hablemitoğlu
Murteza Çelikel
Cevdet İnci
Onursal Başkan:
Kemal Özden
Mete Akyol
Kazım Arslan
Emin Nedim Gülkaç

USİAD Denizli Şube:

Saltak Cad. No: 29 K: 6
Tel-Faks: (0 258) 264 27 28

USİAD İzmir Girişim Kurulu:
5709 Sk. No: 37 Karabağlar
Tel ve Faks: (0 232) 253 10 08
E-posta: tbayir@as-el.com.tr

Dergimize gönderilecek yazılar e-posta ile
iki sayfayı geçmeyecek şekilde
gönderilmelidir. Yazılardan yazarlar, reklamlardan fir-
malar sorumludur. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

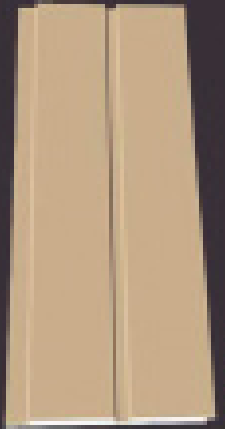
9 Eylül 1922

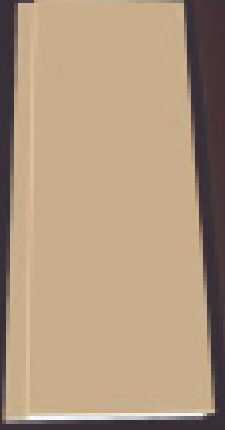
İzmir'in Kurtuluşu
Kutlu Olsun

19
Eylül
Gaziler Günü
Katla Olsun

SD 110
50 x 4 x 200 cm

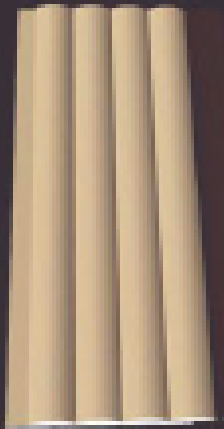
SD 120
50 x 4 x 200 cm

SD 130
50 x 4 x 200 cm

SD 140
50 x 4 x 200 cm

SD 150
50 x 4 x 200 cm

SD 160
50 x 4 x 200 cm

DIŞ CEPHE KAPLAMALARI

Yapılanın en iyi, en güvenilir doğu: Sif moda diye, diő eilkenler dayanıklı ve pahalı kaplamalar, binanın genel dokusu ile bir bütünlük sağlanıyor ise parana sakağo almıő oluruz.

Peki nedir bu incelikler...

Ulaő Polistren'in diő cephe kaplama malzemeleri binanıza görsel mükemelleğe ve diő etkenlere en dayanıklı malzeme olmasının yanarına benzer Ürünleri göre daha ekonomiktir.

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

2022-2024 DÖNEMİ ORTA VADELİ PROGRAM AÇIKLANDI

2022-2024 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program (OVP), Resmi Gazete'nin mükerrer sayısında yayımlandı. Merkez Bankası'nın yüzde 14,1 olarak tahmin ettiği yılsonu enflasyonu, OVP'de bunun 2 puan üzerinde yüzde 16,2 olarak tahmin edildi.

Programda bu yılın sonunda enflasyon yüzde 16,2 olarak tahmin edilirken, 2022'de yüzde 9,8, 2023'te yüzde 8 ve 2024'te yüzde 7,6 olarak tahmin edildi. İşsizlik 2022'de yüzde 12, 2023'te yüzde 11,4 ve 2024'te yüzde 10,9 olarak bekleniyor. Büyüme ise bu yıl yüzde 9, 2022'de yüzde 5, 2023'te ve 2024'te yüzde 5,5 olarak öngörülüyor.

OVP'ye Göre Kişi Başına Gelir 2023'te 10 Bin Doları Aşacak

OVP'de yer alan projeksiyonlara göre bu yıl 9 bin 489 dolar olması beklenen kişi başına milli gelir, önümüzdeki yıl 9 bin 947 dolara çıkacak. 2023'te uzun süre sonra 10 bin doların üzerine çıkması beklenen milli gelir, 2024 yılında ise 11 bin 465 dolara yükselecek.

OVP dönemi boyunca işsizlik tek haneye düşmeyecek. Buna göre 2021'i yüzde 12,6 ile tamamlaması beklenen işsizlikte, gelecek yıl yüzde 12, 2023'te yüzde 11,4 ve 2024'te yüzde 10,9 oranları görülecek.

İhracatta Bu Yıl 211 Milyar Dolar Bekleniyor

Pandemi sebebiyle geçtiğimiz yıl hedeften uzaklaşan ihracatın 2021 yılını 211 milyar dolarla, 2022'yi 230,9 milyar dolarla kapatması bekleniyor. Cumhuriyetin kuruluşunun 100'üncü yılı için daha önce 500 milyar dolar olarak belirlenen ancak konjonktürel gelişmeler sebebiyle revize edilen ihracat hedefi OVP'de 242 milyar dolar ola-

rak öngörüldü. 2024 yılında ise ihracat hedefi 255 milyar dolar seviyesinde.

Enerji İthalatı 3 Milyar Dolar Artacak

OVP'ye göre bu yıl 40,6 milyar dolarlık enerji ithalatı yapacak olan Türkiye, gelecek yıl 42,5 milyar dolarlık ithalat gerçekleştirecek. Enerji ithalatı 2023'te 43, 2024'te ise 43,6 milyar dolara yükselecek. Pandeminin etkisinin iyice azalacağı varsayımından hareketle bu yıl 17 milyar dolar olması beklenen turizm gelirinin, gelecek yıl yaklaşık yüzde 50 (yüzde 47) oranında artarak 25 milyar dolara çıkması öngörülüyor. Bu kalemdeki gelirin, 2023'te 30 milyar dolar, 2024'te ise 33 milyar dolar olması bekleniyor.

Orta Vadeli Program'da, daha önce kamu maliyesi raporunda gündeme getirilen, yılsonu bütçe açığı gerçekleşmelerinin bütçe ve önceki OVP'de öngörülenden daha iyi olacağı yönündeki tahmin korundu. Buna göre, 2021 yılında, bir önceki yıla göre; merkezi yönetim bütçe gelirleri ve harcamaları GSYH'ye oran olarak 1,2'şer puan azalacak. Dolayısıyla 2021 bütçesinde GSYH'nin yüzde 4,3'ü olarak hedeflenen bütçe açığı, 2020 ile aynı seviyede kalarak GSYH'nin yüzde 3,5'i oranında gerçekleşecek. Bütçe açığındaki iyileşme aynı zamanda GSYH'nin yüzde 1,2'si oranında hedeflenen faiz dışı açığın da yüzde 0,8'e gerilemesini sağlayacak.

Bütçe Açığı 2022'de 278 milyar TL

Orta Vadeli Programda merkezi bütçeye yönelik olarak, 2022'de 1 trilyon 751 milyar TL gider, 1 trilyon 472,6 milyar TL gelir tahmini yapıldı. Bütçe açığı ise 278,4 milyar TL olarak hedeflendi. Merkezi yönetim bütçesinde, 2021 başlangıç tahmin ve hedeflerine yönelik ciddi revizyonlar da oldu. Buna

göre, 244 milyar 993 milyon TL olarak hedeflenen 2021 bütçe açığı, 230 milyar TL'ye indirildi. 1 trilyon 346,1 milyar TL olan gider hedefi, 1 trilyon 506,3 milyar TL'ye yükseltildi. Yine 1 trilyon 101,1 milyar TL olarak tahmin edilen gelirler, 1 trilyon 276,3 milyar TL'ye yükseltildi. Gelirler içinde 922,7 milyar TL olarak tahmin edilen vergi gelirleri, 1 trilyon 58 milyar TL'ye yükseltildi.

OVP'ye göre, 2022'de giderler bir önceki yıla göre yüzde 16,25 artacak. Faiz hariç harcamalar yüzde 13,86 artarken, faiz harcamaları yüzde 33,9 oranında yükselecek. Gelirler ise bir önceki yıla göre yüzde 15,38 oranında yükselecek. Gelirler içinde vergi gelirleri yine aynı dönemde yüzde 18,94 oranında yükselecek.

2021 Büyüme Tahmini Yüzde 9

OVP'de, 2021 büyümesi, bütçe ve önceki OVP'deki yüzde 5,8 hedefinden, yüzde 9'a yükseltildi. OVP'de 2021 büyümesine yönelik olarak; "Öncü göstergelere göre 3. çeyrekte ekonomik faaliyetlerdeki güçlü görünümün korunduğu gözlenmektedir. Yılın kalanında ise yurtiçi talepte bir miktar yavaşlama beklenmesine rağmen, dış talebin de katkısıyla ekonomik faaliyetlerdeki olumlu görünümün korunması, turizm sektörünün büyümeye önemli katkı sunması ve aşılamanın devam etmesinin oluşturduğu olumlu etkiyle yılın tamamında yüzde 5,8 olan YEP tahmininin üzerinde yüzde 9 oranında ve dengeli bir iç ve dış talep kompozisyonuyla büyümesi beklenmektedir" denildi.

YÜKSEK TEKNOLOJİ ÜRÜNLERİNİN ÜRETİLECEĞİ 'YENİ NESİL ENDÜSTRİ VE TEKNOLOJİ BÖLGELERİ' KURULACAK

Yüksek teknoloji ürünlerinin üretileceği, büyük ölçekli yerli ve yabancı yatırımların yer alacağı, etkin yönetim modeline sahip yeni nesil endüstri ve teknoloji bölgeleri kurulacak.

2022-2024 yıllarına ilişkin Orta Vadeli Program (OVP)'a göre, program döneminde iç ve dış talep arasında dengeli görünümün korunmasının yanı sıra büyüme potansiyelinin istikrarlı ve sağlıklı bir biçimde artırılarak sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümenin sağlanması amacıyla para, maliye ve gelirler politikaları tam koordinasyon içerisinde yürütülecek.

Bu dönemde, Türkiye ekonomisinin yıllık ortalama yüzde 5,3 büyümesi öngörülmüyor.

Fiziki, beşeri ve teknolojik altyapı güçlendirilerek On Birinci Kalkınma Planı'nda belirlenen öncelikli sektörler başta olmak üzere sanayide teknolojik dönüşüm sağlanacak ve daha verimli, rekabetçi bir ekonomik yapı tesis edilecek.

Büyümenin kaliteli, kapsayıcı ve sürdürülebilir olması için makroekonomik dengeleri gözeterek ve yapısal reformlarla desteklenen kalkınma modeli uygulanması sürdürülecek.

Tasarrufların, büyümenin finansmanı amacıyla kullanılmasında etkinlik, denge ve rekabetçilik ilkeleri gözetilerek nitelikli büyüme kompozisyonunun sürdürülmesi ve makrofinansal risklerin en aza indirilmesi sağlanacak.

TEKNOLOJİ SEVİYESİ YÜKSEK YATIRIMLAR ÖZENDİRİLECEK

OVP'de bu amaçlarla uygulanacak politika ve tedbirlere de yer verildi.

Makroekonomik istikrar, düzen-

leyici çerçeve ve iş ortamı güçlendirilerek sanayi sektöründe teknoloji seviyesi yüksek sabit sermaye yatırımları ve doğrudan yabancı yatırımlar özendirilecek.

Yatırım teşvik sisteminde sadeleşme sürecine devam edilecek. Yenilikçi ve katma değerli üretime yönelik, öz sermaye ağırlıklı gerçekleştirilen, küresel değer zincirinin bir parçası olan ve bölgesel kümelenme öncelikleriyle uyumlu yatırımlara müncelir destek sağlanacak.

KOBİ'ler başta olmak üzere firmaların modern teknolojiler ve iş modelleriyle çalışma kapasiteleri geliştirilecek, verimlilikleri artırılacak, bölgesinde veya sektöründe rekabetçi olan ve hızlı büyüyen KOBİ'lerin kurumsal gelişim projeleri önceliklendirilecek.

Salgın sonrası dönemdeki yeni düzene uyumlarını hızlandırmak için KOBİ'lerin dijital dönüşüm projeleri desteklenecek.

ÜRETİMDEKİ YERLİ KATKI ORANI ARTIRILACAK

Sanayileşme İcra Komitesi tarafından yenilik, yerleşme ve teknoloji transferi içeren kamu alımları ve politikaları yoluyla Ar-Ge'den ticarileşmeye kadar uçtan uca tüm süreci kapsayacak özel modeller geliştirilerek, öncelikli sektörlerde kritik bileşenler başta olmak üzere üretimdeki yerli katkı oranı artırılacak.

Fikri mülkiyet varlıklarının değerlendirilmesine dönük çalışmalar hızlandırılacak. Değerlenmiş ve patent gibi gayri maddi varlıkların şirket bilançolarına ve ülke ekonomisine katkısı artırılacak.

Başta yükselen ve yıkıcı teknolojiler olmak üzere yeni açılacak çağrılar ile Teknoloji Odaklı Sanayi Hamlesi Programı'nın uygulanmasına etkin şekilde devam edilecek, desteklenmekte olan projeler için yenilikçi finansman modelleri geliştirilecek.

ÇIĞIR AÇICI TEKNOLOJİLERE YÖNELİK YENİ AR-GE PROJELERİ BAŞLATILACAK

Çığır açıcı teknolojilere yönelik yeni Ar-Ge projeleri başlatılacak, kuantum, yapay zekâ, biyoteknoloji, genetik, yeni nesil nükleer enerji gibi alanlarda öncül araştırmalar desteklenecek.

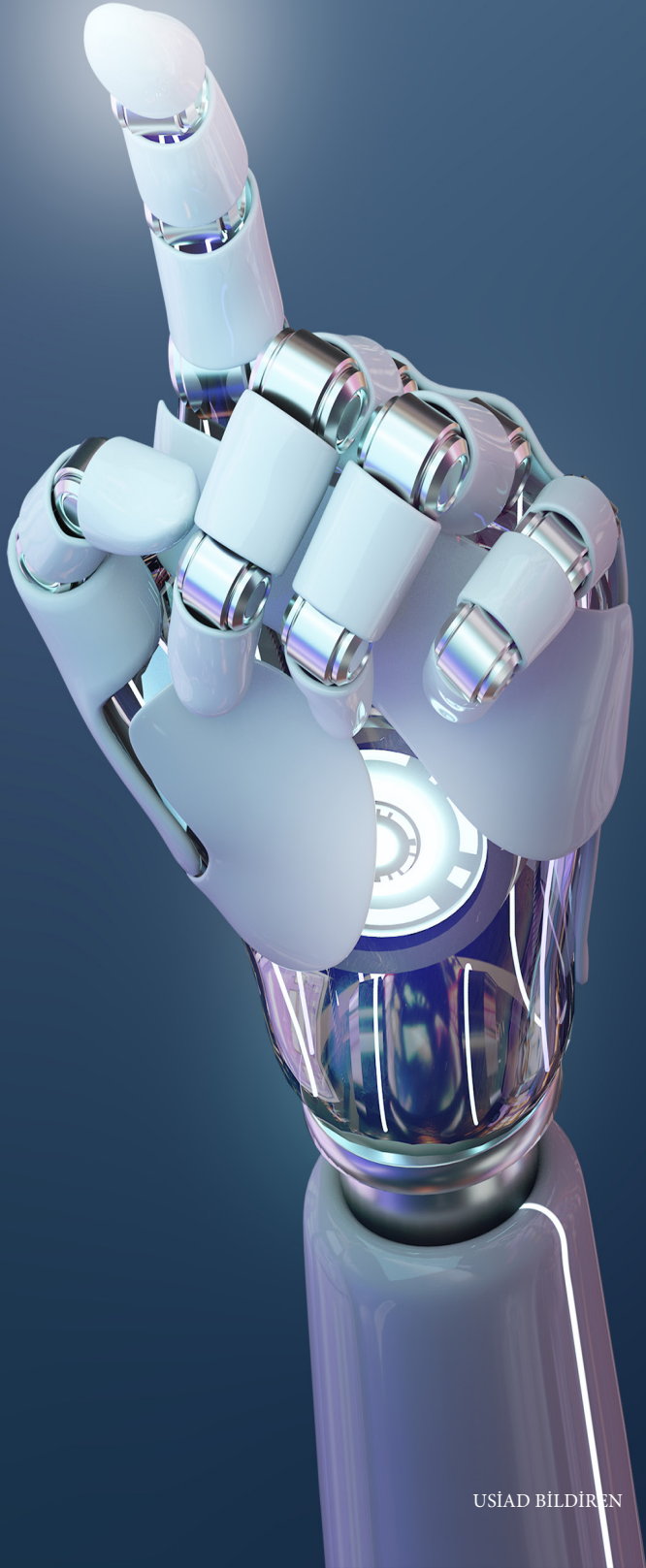
Teknoloji geliştirme bölgelerinin niteliği artırılarak Ar-Ge ve yenilik kapasitesi güçlendirilecek, teknolojik standartların belirlendiği yurt dışı komitelerde özel sektörün daha fazla temsil edilmesi teşvik edilecek.

YENİ NESİL ENDÜSTRİ VE TEKNOLOJİ BÖLGELERİ KURULACAK

Yüksek teknoloji ürünlerinin üretileceği, büyük ölçekli yerli ve yabancı yatırımların yer alacağı, etkin yönetim modeline sahip yeni nesil endüstri ve teknoloji bölgeleri kurulacak.

Yüksek katma değerli üretimin canlandırılması ve ihracatı destekleme amacıyla yeni pazarlara erişimi kolaylaştıracak ana ulaştırma ve lojistik koridorları geliştirilecek ve iyileştirilecek.

Türkiye'deki mevcut yatırımcılar ile düzenli aralıklarla "yatırım ortamı değerlendirme anketleri" gerçekleştirilerek yatırım ortamına ilişkin sorunlar ilk elden tespit edilecek ve yatırımcıların önerileri alınacak.

2022-2024 yıllarına ilişkin Orta Vadeli Program (OVP)'a göre, program döneminde iç ve dış talep arasında dengeli görünümün korunmasının yanı sıra büyüme potansiyelinin istikrarlı ve sağlıklı bir biçimde artırılarak sürdürülebilir ve kapsayıcı büyümenin sağlanması amacıyla para, maliye ve gelirler politikaları tam koordinasyon içerisinde yürütülecek.

OVP'NİN ÖZETİ: "HIÇ BİR ŞEY DEĞİŞMEYECEK!"

Çetin ÜNSALAN

Orta Vadeli Program (OVP), 2024 yılını kapsayan bir biçimde açıklandı. İçine yeşil ekonomiden istihdama kadar ihtiyaç duyulan tüm maddeler de konulmuş, iklim krizi gibi hayati önemdeki konularla büyümeye de değinilmiş.

Bir temenniler manzumesinden öteye gitmeyen, bugüne kadarki büyük sapmaların hesabı verilmenden yenisi açıklanan, başlığında plan olan bu plansızlığı ne kadar ciddiye almak gerekir; şüpheliyim.

Çünkü bir yol haritasında, önceki gelişmeleri masaya yatırmaz, sapmalarının nedeni sorgulanmaz, sadece sloganlar yazarak yenilerini oluşturursanız, bu bir plandan çok niyet mektubu özelliği taşır.

Yetmedi; büyük laflarla yol haritası oluşturup, ülkenin verilerini, varlığını ve eksikliği ni ele almadan bir yol haritası çizerseniz de ya yol gitmeye niyetiniz olmadığını ya da yolda yine büyük sapmalar yaşanacağını belirtmiş olursunuz.

Fakat, OVP'nin üç başlıkta bize anlattığı var. Bunlardan biri enflasyonun hayatımızda değişmeyecek yerinin getirdiği durum. Rakamlar gerçekçi olmasa da, algı yönetme niyeti taşısa da, enflasyonun yükseliş trendinde olacağı çok açık gözüküyor.

Bu da artması baştan kabullenilen bütçe açıklarıyla birlikte okunduğunda, vatandaş nezdinde zamların, ağırlaşan faturanın aynen devam edeceğini bize net bir biçimde anlatıyor.

İkincisi yine rakamlar hayali de olsa, programda yer alan dış ticaret açığı... 2024 sonunda 54 milyar dolar dış ticaret açığı öngörüyorsanız; birincisi yaklaşık 40 milyar dolarlık cari açık yaratacağınızı baştan kabulleniyorsunuz demektir.

Bunun paranın güvenli limanlara yöneldiği bir süreçte, Türkiye ekonomisi üzerindeki dolar baskısının devam edeceği anlamına geldiğinin altını çizmek gerekir. Yine önemli bir sonuç daha çıkarmalıyız.

Tüm süslü laflara rağmen, ekonomi yönetiminin reel sektörün yerli tedarik oranını artırmaya niyeti olmadığını görüyoruz. Çünkü üretim yapısında değişikliğe gitme

amacınız olsa, ihracatla birlikte ithalatın da yükseldiği grafiğin tersine dönmüş olması gerekir. Bu da istihdam hedefini kendiliğinden çürütüyor.

Bir üçüncü başlık ise 1 trilyon dolarlık ekonomi olmak. Niyet güzel ama gerek Türkiye ekonomisinin risklerinin yok sayıldığı, gerek kur riskinin olmadığını düşünülürse, dünya pazarlarında daralmanın yok sayıldığı bir alan içerisinde 'nasıl' sorusunun yanıtı yine verilememiş.

Ayrıca kelam, yarım Türkiye büyüklüğünde bir büyüme yakalamak ki, bunun nasıl finanse edileceğinin de hesap edilmediği görülüyor. 850 milyar dolarlık bir ekonomiden 720 milyar dolara neden düşüldüğünü analiz etmeden çıkan bu yolculukta, olası bir dolar / TL ters rüzgârıyla 720 milyar doları bile arayacağımız çok net görülüyor.

Velhasıl kelam, açıklanması gerektiği için açıklanan, süslü lafların gölgesinde ekonomik açmazların kabullenildiği, bunları dönüştürmek için niyetin ötesinde bir eylem planının olmadığı bir metin üzerinden OVP'nin tek cümlelik bir özeti var: Hiçbir şey değişmeyecek. Fatura da, faturayı ödeyen de...

PROF. DR. AZİZ KONUKMAN: “ORTA VADELİ PROGRAM’DA HEDEFLER GERİLEDİ”

Orta Vadeli Program (OVP)’ı değerlendiren Prof. Dr. Aziz Konukman açıklanan planın siyasi iradenin kendi hayallerinin bile gerisine düştüğünü gösterdiğine dikkat çekti.

Konukman, 10. Kalkınma Planı’nda 2023 için 25 bin dolar öngörülen kişi başı milli gelir hedefinin orta vadeli programda 10 bin 703 dolara indiğini söyledi.

İktisatçı Prof. Dr. Aziz Konukman, yeni Orta Vadeli Programı (OVP), “Siyasi irade, kendi hayallerinin bile gerisinde. Veriler bunu gösteriyor” sözleriyle değerlendirdi.

“Kişi Başı Milli Gelir Hedefleri Geriledi”

Orta Vadeli Program (OVP)’ı değerlendiren Prof. Dr. Aziz Konukman, “Açıklanan orta vadeli program ile 10. ve 11. kalkınma planlarının 2023 hedeflerini karşılaştırarak 10. Kalkınma Planı’nda gayrisafi yurtiçi hasılda 2023 hedefi 2 trilyon dolardı. 11. Kalkınma Planı’nda ise 2023 hedefi 1,1 trilyon dolar olarak öngörüldü. Yeni OVP’de 2023 hedefi 925 milyar dolara düşürüldü” şeklinde konuştu.

Kişi başı milli gelir hedeflerinin de gerilediğine dikkat çeken Konukman, “10. Kalkınma Planı’nda, 2023’te kişi başına milli gelir hedefi 25 bin dolar olarak öngörüldü. 11. Kalkınma Planı’nda ise 2023 hedefi 12 bin 484 dolara düşürüldü. Son OVP’de, 2023’te kişi başına milli gelir hedefi 10 bin 703 dolara indirildi” ifadelerini kullandı.

“Yeni Programda ise 2023 Enflasyon Hedefi Yüzde 8’e Yükseltildi”

10. Kalkınma Planı’nın 2023 hedefi 500 milyar dolar belirtilen ihracatın 11. Kalkınma Planı’nda 226,6 milyar dolara indirildiğini, OVP’de ise 242 milyar dolara düşürüldüğünü dile getiren Aziz Konukman, işsizlik ve enflasyon hedefleri içinse şunlara dikkat çekti: “10. Kalkınma Planı’nda 2023 işsizlik hedefi yüzde 5’ti. 11. Kalkınma Planı’nda yüzde 9,9’a yükseltildi. Son OVP’de ise hedef yüzde 11,4’e çıkarıldı. Enflasyonda 10. Kalkınma Planı 2023 hedefi ‘tek hanelerdi.’ 11. Kalkınma Planı’nda yüzde 5’e indirilmesi öngörüldü. Yeni programda ise 2023 enflasyon hedefi yüzde 8’e yükseltildi.”

Kişi başı milli gelir hedeflerinin de gerilediğine dikkat çeken Konukman, “10. Kalkınma Planı’nda, 2023’te kişi başına milli gelir hedefi 25 bin dolar olarak ngrld. 11. Kalkınma Planı’nda ise 2023 hedefi 12 bin 484 dolara düşürüldü. Son OVP’de, 2023’te kişi başına milli gelir hedefi 10 bin 703 dolara indirildi” ifadelerini kullandı.

EKONOMİ YAZARI ALAATTİN AKTAŞ: "ORTA VADELİ PLÂN YAPMAKTAN VAZGEÇMEK İYİ BİR KARAR OLMAZ MI?"

Ekonomi yazarı Alaattin Aktaş, Resmi Gazete'de yayınlanan Orta Vadeli Plan (OVP)'a ilişkin yazısında "Değil üç yıl sonrasının, bir yıl sonrasının hedefi bile tutturulamıyorken, hatta içinde bulunulan yılın tahmininde bile büyük sapmalar oluyorken orta vadeli plan yapmaktan vazgeçmek iyi bir karar olmaz mı?" dedi. Dünya Gazetesi yazarı Alaattin Aktaş, "OVP'ye güvenip yola çıkan yolda kalır!" başlıklı yazısında, açıklanan Orta Vadeli Planı değerlendirdi. Aktaş, "Değil üç yıl sonrasının, bir yıl sonrasının hedefi bile tutturulamıyorken, hatta içinde bulunulan yılın tahmininde bile büyük sapmalar oluyorken orta vadeli plan yapmaktan vazgeçmek iyi bir karar olmaz mı? Böylece, 'hedef tutturma özür'ü' olduğumuz görülmez, bilinmez, anlaşılmaz..." ifadelerini kullandı. Alaattin Aktaş, yazısında şu ifadeleri kullandı: "Adeta 'İçeriğinde kayda değer bir değişiklik yapamıyoruz, bari adını değiştirelim' dedik ve yılların orta vadeli programını 2019'da yeni ekonomi programı yaptık. Bu biraz canı sıkıldıkça ve yapacak bir şey bulamadıkça saçının şeklini ve rengini değiştiren kadınların yaklaşımı gibiydi. İki yıl aradan sonra tuttuk, yeniden eskiye döndük; 2022-2024 dönemi programını yeniden orta vadeli program yaptık. Bu programın en önemli yanı orta vadeli olması, üç yıllık olması. Ama bırakın üçüncü yıldaki hedefleri, biz bir sonraki yılın hedeflerini, hatta içinde bulunulan yılın tahminini bile tutturamıyoruz ki... Örnek mi; bu yılın enflasyon tahmini yüzde 16.2'ye çıkarıldı. Sekiz aydaki artış yüzde 11.65. Yani yüzde 16.2'de kalabilmek, son dört aydaki artışı yüzde 4.1'de tutmayı gerektiriyor. Üretici fiyatlarındaki yıllık artış yüzde 45'i aşmışken ve oradan tüketiciye hala yüklü yansımalar bekleniyorken bu mümkün mü? Bakın yılın bitmesine dört aydan az bir zaman var ve biz içinde bulunduğumuz yıla ilgili tahmine kuşkuyla bakıyoruz. "Ama kabul edelim enflasyon öngörüsünde köklü değişiklikler var, onu dikkate almak gerek" diyen Aktaş, "Hani TÜFE'de

orta vadeli hedef hep yüzde 5'ti ya ve bu da bir türlü tutmazdı ya, artık belli ki ayaklarımız biraz olsun yere basmış. Gerçeği biraz olsun görmüşüz. Bak-sanıza 2023 ve 2024 hedefleri yüzde 8 ve yüzde 7.6. Artık yüzde 5'lerden söz eden yok" diye yazdı.

"SONUÇ NE İŞ YAPTIĞINIZA GÖRE DEĞİŞİR AMA MUHTEMELEN BATTINIZ"

Dünya Gazetesi yazarı Alaattin Aktaş, yazısını şöyle sürdürdü: "İşadamsınız, yatırım yapacaksınız; enflasyonun orta vadede nasıl seyredeceğini bilmek istersiniz, değil mi. Aynı şekilde dolar kurunun seyrini de bilmezseniz olmaz. Büyüme hızını, dış ticareti, cari dengeyi, istihdamı, bütçeyi... Yılların birikimini değerlendirmek isteyen bir emeklisiniz; ev mi alsanız, arsa mı; paranızı TL'de mi tutsanız, dövizde mi; size yol gösterecek bazı verilere ihtiyaç duyarsınız. Üç önemli göstergede; TÜFE, kişi başına gelir ve dolar kurunda son sekiz program döneminin hedeflerini çıkardık. Tablomuzda ayrıca ilgili yılların gerçekleşmelerine ve bu yılın tahminine yer verdik. Bütün verileri böyle bir tabloya dökme şansımız yok; o yüzden en çok ilgi duyulan üç veriyi baktık. Dedik ya bir işe girişeceksiniz ve enflasyon hedefine bakıyorsunuz. Örneğin 2017 için yüzde 6.50 öngörülmuş, gerçekleşme yüzde 12'ye dayanmış. 2018'de tümünden yanmışsınız. Bir başka örnek; 2018 için 2016 ve 2017 programlarında yüzde 5 hedefi konmuş, 2018 programında hedef biraz yükseltilmiş ve yüzde 7'ye çekilmiş; gerçekleşme mi, tam yüzde 20.30. Sonuç, ne iş yaptığınıza göre değişir ama muhtemelen battınız!

"BİRKAÇ İSTİSNA HARIÇ HIÇBİR YIL TUTMAMIŞ HEDEFLER SÖZ KONUSU"

Dövizle borçlanarak bir işe girişmeye karar verdiniz; 2016'da dediler ki 2018'in dolar kuru 3.24 olacak, 2018'in ortasında bir inatlaşma, bir kriz, dolar bir ara 7'yi aştı, ne yapacağınızı bilemediniz, sonra düştü ama ortalama yine

de 4.80 dolayında oluştu.

Tuhafliklar ve hedeften sapmalar listesini istediğiniz kadar uzatabilirsiniz. Tablomuzu iyi incelemenizi öneririz. Birkaç istisna hariç hiçbir yıl tutmamış hedefler söz konusu. Mutlaka hedefin üstüne çıkılması da değildir yanlış. 2019 için yüzde 15.90 enflasyon hedefi koyup yüzde 11.84'lük gerçekleşme de tuhaftır. İnsan düşünmeden edemiyor; hedefler tutmadıktan sonra biz niye orta vadeli program yapmaya devam ediyoruz ki. Üstelik kimse bu programda yazan hedefleri de inandırıcı bulmuyor artık. Hiç olmazsa yıllık program yapalım, bırakalım üç yıl sonrası için hedef belirlemeye çalışmayı. Hem zaten beceremiyoruz ki..."

SON DÖRT AYIN ORTALAMA DOLAR TAHMİNİ 8.84

Aktaş, yazısını şu ifadelerle sürdürdü: "Orta vadeli programdan yapılan hesaplamalar bu yılın tümündeki dolar kurunun 8,30 olarak tahmin edildiğini ortaya koyuyor. 8,30'dan yola çıktığında da yılın kalan dört ayında ortalama 8,84'lük bir dolar kuru beklediği anlaşılıyor. Yanılıya düşmemek gerek; 8,84, yılsonu tahmini değil, eylül-aralık dönemi ortalamasının tahmini. Dolayısıyla düz mantıkla bu ortalamaya iki ay sonra, yani ekim sonu gibi ulaşılabileceğini beklemek çok yanlış olmaz. İki ay sonrasının 8,84'ü de, bugünlerde 8,30 olan kura göre yüzde 6,5 artış anlamına geliyor. Dolar kurunun iki ayda yüzde 6,5 dolayında artması, faize artırma ya da azaltma yönünde dokunulmamaçığının işareti sayılmalı. Ancak ağustos sonunda yüzde 19,25 olan TÜFE artışı, eylül sonunda daha da yükselir ve yüzde 19'luk politika faizinin çok üstüne çıkar, bunun sonucunda dövize bir yöneliş olursa durum tabii ki değişir. OVP'den yapılan hesaplamalar dolarda 2022 ortalamasının 9.27, 2023 ortalamasının 9.77, 2024 ortalamasının ise 10.27 olarak varsayıldığını gösteriyor."

21657920			
21215720	414264		
326225	5498216		
32255021		58742	
1245755	32154316	3322144	
2154756	1245755	32366987	3221
320659	2154756		21258
221233	32659		
		121554	32186664
		323150	232312
		221550	12789452

İKİNCİ ÇEYREK BÜYÜME RAKAMLARI AÇIKLANDI

Türkiye ekonomisinin yılın ikinci çeyreğindeki büyüme rakamları açıklandı. Buna göre ekonomi ikinci çeyrekte yüzde 21,7 büyüdü. Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, rakamlara ilişkin olarak yaptığı açıklamada, "Sürdürülebilir ve kapsayıcı bir büyüme için; düşük enflasyon, kur istikrarı ve öngörülebilirlik kritik öneme sahip. Gelir dağılımı adaletini daha da iyileştirecek bir büyümeyi sürekli kılmanın çabamızdayız" dedi.

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), bu yılın ikinci çeyreğine (nisan-haziran) ilişkin gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) sonuçlarını açıkladı.

Türkiye ekonomisi yılın ikinci çeyreğinde yüzde 21,7 ile beklentilere paralel büyüdü. Aynı dönemde çeyreklik büyüme %0,9 seviyesinde açıklandı.

GSYH 2021 yılı ikinci çeyrek ilk tahmini; zincirlenmiş hacim endeksi olarak, bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %21,7 arttı.

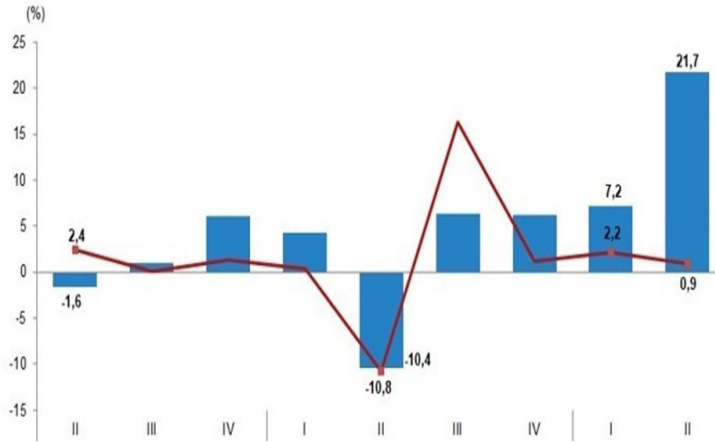
Hizmetler 2021 Yılı İkinci Çeyreğinde %45,8 Arttı

GSYH'yi oluşturan faaliyetler incelendiğinde; 2021 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yıla göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak; hizmetler %45,8, sanayi %40,5, mesleki, idari ve destek hizmet faaliyetleri %32,4, diğer hizmet faaliyetleri %32,3, bilgi ve iletişim faaliyetleri %25,3, kamu yönetimi, eğitim, insan sağlığı ve sosyal hizmet faaliyetleri %8,5, gayrimenkul

faaliyetleri %3,7, inşaat %3,1 ve tarım, ormancılık ve balıkçılık %2,3 arttı. Finans ve sigorta faaliyetleri ise %22,7 azaldı.

Mevsim ve takvim etkilerinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, bir önceki çeyreğe göre %0,9 arttı. Takvim etkisinden arındırılmış GSYH zincirlenmiş hacim endeksi, 2021 yılı ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı

GSYH büyüme hızları, II. Çeyrek: Nisan-Haziran, 2021

çeyreğine göre %21,9 arttı.

GSYH 2021 Yılı İkinci Çeyreğinde Cari Fiyatlarla 1 Trilyon 581 Milyar 120 Milyon TL Oldu

Üretim yöntemiyle Gayrisafi Yurt İçi Hasıla tahmini, 2021 yılının ikinci çeyreğinde cari fiyatlarla bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %52,4 artarak 1 trilyon 581 milyar 120 milyon TL oldu. GSYH'nin ikinci çeyrek değeri cari fiyatlarla ABD doları bazında 188 milyar 566 milyon olarak gerçekleşti.

Yerleşik Hanehalklarının Tüketim Harcamaları 2021 Yılı İkinci Çeyreğinde %22,9 Arttı

Yerleşik hanehalklarının tüketim harcamaları, 2021 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak %22,9 arttı. Devletin nihai tüketim harcamaları %4,2, gayrisafi sabit sermaye oluşumu %20,3 arttı.

Mal ve Hizmet İhracatı 2021 Yılı İkinci Çeyreğinde Yüzde 59,9, İthalatı ise Yüzde 19,2 Arttı

Mal ve hizmet ihracatı, 2021 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre zincirlenmiş hacim endeksi olarak %59,9, ithalatı ise %19,2 arttı.

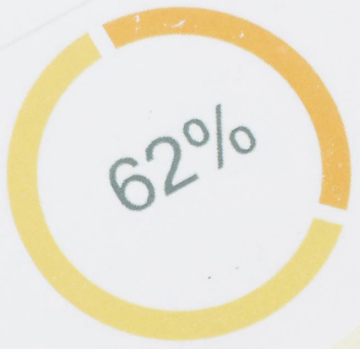
İşgücü Ödemeleri 2021 Yılı İkinci Çeyreğinde %36,1 Arttı

İşgücü ödemeleri, 2021 yılının ikinci çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre %36,1, net işletme artışı/karma gelir ise %78,2 arttı. İşgücü ödemelerinin cari fiyatlarla Gayrisafi Katma Değer içeri-sindeki payı geçen yılın ikinci çeyreğinde %37,0 iken bu oran 2021 yılında %32,9 oldu. Net işletme artışı/karma gelirin payı ise %42,8'den %49,8'e yükseldi.

Bakan Elvan'dan Büyüme Açıklaması

Hazine ve Maliye Bakanı Lütfi Elvan, büyüme rakamlarına ilişkin olarak yaptığı açıklamada, "İkinci çeyrek büyümesinin %57'si yatırımlar ve net dış talepten geldi. Sürdürülebilir ve kapsayıcı bir büyüme için; düşük enflasyon, kur istikrarı ve öngörülebilirlik kritik öneme sahip. Gelir dağılımı adaletini daha da iyileştirecek bir büyümeyi sürekli kılmanın çabamızdayız" dedi.

Türkiye ekonomisi, 2021'in ilk çeyreğinde yüzde 7 büyümüştü.

Founded, the Million Dollars

İDEAL EKONOMİK DENGeye ULAŞMANIN YOLU

Dr. Mahfi EĞİLMEZ

Ekonomi bilimi bazı kavramlarını fizik bilimlerden almıştır. Denge kavramı bunlardan birisi hatta belki de en fazla bilinenidir. Fiziksel anlamda denge; iki karşıt gücün birbirine üstünlük sağlayamadığı durumdur. Bunun en basit örneği ip çekme oyununda iki tarafın birbirini hiç kıpırdatmadığı durumdur. Fizik bilimlerde iki tür denge vardır: İstikrarlı denge, istikrarsız denge. Bu iki dengeyi aşağıdaki şekilde gösterelim. Aşağıdaki şekilde iki tas var. Soldakinde tas normal şekilde duruyor ve içinde bir top var. Sağdaki şekilde ise tas ters dönmüş durumda ve top tasın üzerinde duruyor. Soldaki şekilde tas sallandığı zaman top da tasla birlikte sağa sola yukarı aşağı sallanır. Ama tasın sallanması bittiğinde top da eski yerine gelir ve tekrar ilk denge haline döner. Buna istikrarlı denge diyoruz. Sağdaki şekilde ise tas sallandığında top yere düşer ve gidip ileride bir yerde durur. Tasın sallanması bittiğinde top eski yerine gelmez. Buna da istikrarsız denge diyoruz. İstikrarlı dengede topun eski denge noktasına yeniden gelmesi için dışarıdan müdahale edilmesi gerekmez, buna karşılık istikrarsız dengede topun eski yerine gelmesi için dışarıdan müdahale edilmesi gerekir. Ekonomideki dengeler de istikrarlı ve istikrarsız denge olarak ikiye ayrılır. Soldaki şekil fiyatlarda ve/veya arz ve talep miktarında meydana gelen değişimler nedeniyle dengenin bozulduğunu ve fakat zaman içinde yeniden arz ve talep eğrilerinin kesiştiği noktada dengeye gidildiğini gösteriyor. Bu durum istikrarlı dengeye bir örnektir. Tıpkı tasın içindeki top gibi yeniden eski dengeye dönelecektir. Sağdaki şekilde ise denge bir kez bozulduktan sonra arz ve talep eğrilerinin kesiştiği noktaya dönülemez. Bu da istikrarsız denge halinin ekonomideki örneğidir. Tıpkı tasın üzerindeki top gibi eski dengeye dönülebilmesi için dışarıdan müdahale gerekli olmaktadır. Ekonomide her iki dengenin en çok görüldüğü örnekler tarım alanında ortaya çıkar ve Cobweb Teoremi (örümcek ağı teoremi) denilen bir teori yardımıyla açıklanır. Denge her zaman eski noktaya dönülerek sağlanmaz. Bazı hallerde (hatta çoğu halde) yeni denge noktası eskisinden farklı bir yerde oluşur. Ekonomi politikasının amacı en iyi dengeyi yakalamaya çalışmaktır. Dengeyi etkileyen değişken sayısı arttıkça bu iş zorlaşır. Örneğin Türkiye

için ideal ekonomik denge enflasyonun yüzde 1 – 2 gibi düşük oranda, işsizliğin doğal işsizlik oranı dolayında (ülkeden ülkeye değişir, Türkiye için yüzde 8 kabul edilebilir), büyüme oranının potansiyel büyüme oranı dolayında (yüzde 5) olduğu bir denge halidir. Hatta iş bunlarla da bitmez: Bütçe açığı ve cari açığın da yüzde 3'ün altında olması, borç yükünün artmaması, çevrenin korunup kollanması gibi birçok değişken daha işin içine girer. Bu kadar çok hedefin bir arada olması ideal denge bileşimine ulaşmayı, imkânsız değilse de, çok güç hale getirir. Çünkü bu hedefler birbiriyle çelişir. Örneğin enflasyonu düşürmeye çalışmak genellikle büyümeyi de düşürür ve sonuçta işsizlik artışa geçer. Bütün bu hedefleri birbiriyle çelişmeyecek şekilde ele almanın bir tek yolu vardır: Beklentileri iyileştirmek. Ekonominin karar alıcıları ve yönlendiricileri insanlardır. İster bireysel, ister şirket yönetimi isterse kamu yönetiminde karar alınsınlar eğer insanlar ekonominin geleceğinden umutlu iseler alıp uygulayacakları kararlar da iyimser olur. Örneğin yakın gelecekte enflasyonun düşeceğine ve TL'nin yabancı paralara karşı değer kazanacağına inanmaya başlarsa döviz talebini bırakırlar. O zaman kurlar düşer TL değerlenir ve enflasyon da geriler. Türkiye, beklentileri düzeltmeyi 2001 krizinden sonra başardı ve gerçekten de ekonomide bu saydığım değişkenlerin hepsinde hedefe doğru yol alınmaya başladı. O dönemde demokrasi, insan hakları, hukukun üstünlüğü gibi karar alıcıların beklentilerini fazlasıyla etkileyen konularda Türkiye bugünkünden çok farklı bir yol izliyordu. Ne var ki hedeflere tam ulaşılmadan önce sosyal ve siyasal alanlarda sonra da ekonomi alanında beklentilerin bozulmasına yol açacak adımlar atıldı.

Bu yazının özeti şudur: Eğer ekonomik dengeyi fazlasıyla etkileyen beklentileri düzeltilmezsek, bir başka deyişle ideal olmayan dengeye dışarıdan müdahale etmezsek, ideal dengeye ulaşmamız mümkün olmaz. Burada dışarıdan müdahaleden kastettiğim şey ekonomi dışı gibi görünen sosyal ve siyasal düzenlemeleri çağdaş görünüme uygun hale getirmek ve ekonomide sistemin çalışmasını engelleyecek hamlelerden kaçınmaktır. Bir başka deyişle dışarıdan müdahale; bazı hallerde düzeltmek için müdahale etmek, bazı hallerde ise müdahaleden kaçınmak biçiminde olmalıdır.

İSO BAŞKANI BAHÇIVAN: “TÜRK EXİMBANK YENİ NESİL KREDİLERLE SANAYİMİZİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ DESTEKLEMELİ”

İstanbul Sanayi Odası (İSO) Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan, salgında küresel tedarik zincirlerinde yaşanan dönüşümle Türkiye'nin önemli bir fırsat yakaladığına dikkat çekerek, “Hayatın işleyişine devam edebilmesi için üretimin kesintisiz sürmesi gerektiği bir gerçek. Ancak bu süreçte sanayimizin, güçlü ve sürdürülebilir ihracat için finansman desteğine ihtiyacı var. Bu bağlamda Türk Eximbank, ihracat ve yeşil ekonomi için yeni nesil finansman kaynaklarını artırarak desteklerini çeşitlendirmeli” ifadelerini kullandı.

İSO Meclisi'nin Ağustos ayı Olağan Toplantısı “Nitelik ve Katma Değer Odaklı İhracatın Geliştirilmesi ve Sürdürülebilirliği İçin Türk Eximbank'ın Vizyonu, Sunduğu Desteklerin Çeşitlendirilmesi” ana gündemi ile video konferans üzerinden gerçekleştirildi.

Açılış konuşmasını İSO Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçivan'ın yaptığı çevrim içi Meclis toplantısına, Türk Eximbank Genel Müdürü Ali Güney konuk olarak katılarak gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Erdal Bahçivan, yeni tip koronavirüs (Covid-19) salgını nedeniyle küresel tedarik zincirlerinde yaşanan ve devam etmesi beklenen dönüşümle birlikte, Türkiye'nin dünya ihracatındaki payını artırma ve değer zincirinde daha üst sıralara yükselme yönünde önemli bir fırsat yakaladığını vurguladı.

Dünya ekonomilerinin önemli bir kısmının yeniden açılması ve küresel ticaretin toparlanmasıyla ülke ihracatının kazandığı güçlü ivmenin bu yönde önemli bir işaret olduğunu belirten Bahçivan, şunları kaydetti:

“Ticaret Bakanlığının açıkladığı ihracat verileri, 2021 yılını 210 milyar do-

lar civarında bir ihracatla tamamlayabileceğimizi gösteriyor. Ülkemiz ihracatının yüzde 95'i aşkın bir kısmını sanayi sektörü gerçekleştiriyor. Ülkemizi katma değeri yüksek ürünlerde daha rekabetçi hale getirebilmek için çok daha fazla yatırıma ihtiyacımız olduğunun farkındayız. Nitekim sanayi sektörümüz yeni döneme çok daha yüksek bir yatırım motivasyonu girdi. Geçen yılın ortalarından bu yana makine-teçhizat yatırımlarındaki artış trendi umut verici. Yine sanayi üretiminin son aylarda yakaladığı ivme, sanayi istihdamının hazıranda 6 milyon 240 bin ile şimdiye kadarki en yüksek sayıya ulaşması gibi gelişmeler, sektörümüzün büyük bir atılımın eşiğinde olabileceğini gösteriyor. Önümüzdeki süreç nasıl şekillenirse şekillensin hayatın işleyişine devam edebilmesi için üretimin kesintisiz sürmesi gerektiği bir gerçek. Ancak bu süreçte sanayimizin güçlü ve sürdürülebilir ihracat konusunda desteğe ihtiyacı var. Bunun başında da finansman geliyor. Bu bağlamda Türk Eximbank, ihracat ve yeşil ekonomi için, özellikle yeni nesil finansman kaynaklarını artırarak desteklerini çeşitlendirmeli.”

Banka kredileri kanalıyla finansmana daha uygun maliyetlerle ve daha kolay erişebilmenin her sanayicinin temennisi olduğunu söyleyen Bahçivan, “Öte yandan, uzun vadede üretici ve ihracatçılarımızın alternatif finansman enstrümanlarıyla buluşması ve kredi dışı enstrümanları daha fazla kullanması hayati bir önem taşıyor. Bu noktada ihracatçımızın en büyük destekçisi olan, reel sektörün dostu Türk Eximbank'ın vizyon ve projesini, en zor zamanlarda rekabet gücümüzü destekleyen önemli bir unsur olarak görüyoruz” değerlendirmesini

de bulundu.

“Türk Eximbank'ın Sermayesi Güçlendirilmeli”

Erdal Bahçivan, Türk Eximbank'ın kredi hacminin artırılması ve yeni iş modelleri geliştirerek farklı enstrümanlarla şirketleri ve ihracatı daha fazla desteklemesinin önemini anlattı.

Türk Eximbank'ın mevcut sermayesi ile ihracatı ve ihracatçıları nitelikli bir şekilde desteklemesinin mümkün görünmediğini ifade eden Bahçivan, konuşmasını şöyle sürdürdü:

“Bu nedenle de Türk Eximbank'ın sermayesi güçlendirilmelidir. Türk Eximbank tarafından kullanılan kredilerin yalnızca yüzde 9'u TL cinsindedir ve KOBİ dışı firmalara TL bazlı kredi kullanılmamaktadır. Türk Eximbank'ın, TL kredi olanakları genişletilmeli ve firmalarımızı kur risklerine karşı koruyacak enstrümanlar geliştirmelidir. Öte yandan kredilendirme sürecindeki teminat masrafları sanayicilere ciddi bir maddi külfet oluşturmaktadır. Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Lütfi Elvan'ın geçtiğimiz hafta yaptığı, ihracat potansiyeli yüksek KOBİ'lere yönelik Kredi Garanti Fonu (KGF) destekli Eximbank Kredi Paketi açıklamasından memnuniyetle birlikte bu imkânla sadece KOBİ büyüklüğündeki ihracat-

“Türk Eximbank’ın sermayesi güçlendirilmelidir. Türk Eximbank tarafından kullanılan kredilerin yalnızca yüzde 9’u TL cinsindedir ve KOBİ dışı firmalara TL bazlı kredi kullanılmamaktadır. Türk Eximbank’ın, TL kredi olanakları genişletilmeli ve firmalarımızı kur risklerine karşı koruyacak enstrümanlar geliştirmelidir. Öte yandan kredilendirme sürecindeki teminat masrafları sanayicilere ciddi bir maddi külfet oluşturmaktadır.”

çılarımız için değil sektörün lokomotifleri olan diğer ölçekli tüm firmalarımız için de sürdürülebilir bir bakış açısı ile geliştirilmesi gerektiği görüşündeyiz.”

“Teminat Karşılığı Yerine Past Performansa Göre Kredi”

ISO Yönetim Kurulu Başkanı Bahçıvan, aynı şekilde kredibilitesinde sorun olmayan, yükümlülüklerini zamanında yerine getiren firmaların KGF limitlerini kaybetmesinin haksızlık olduğunu belirtti.

Türk Eximbank’ın artık sadece teminat karşılığı kredi veren bir kuruluş olmaktan çıkıp, geçmiş dönemlerde de sık sık gündeme getirdikleri gibi, şirketleri past performans kriterlerine göre değerlendirip kredilendiren bir kurum haline gelmesi gerektiğini savunan Bahçıvan, “Bu vesileyle, yalnızca Eximbank kredilerinde değil, tüm bankacılık sisteminde bir şikayet ve maliyet unsuru haline gelen teminat mektuplarındaki aşırı komisyon ve masrafların, BDDK’nin alacağı bir kararla özellikle ihracata dönük mektuplarda yüzde 1 ile sınırlandırılması çok faydalı olacak” dedi.

ISO Başkanı Bahçıvan, ihracat hacmine bağlı olarak ihracatçı sanayicilerin Eximbank kredi limitlerinin de artırılması gerektiğinin altını çizdi.

İhracatçıların nakit akışı sürdürülebilirliği açısından, fonlamanın uzun vade ağırlıklı olmasının son derece önemli bir husus olduğunu kaydeden Bahçıvan, “Halihazırda Türk Eximbank’ın yurt içi kredi hacminin yüzde 76’sının kısa vadeli olduğu düşünüldüğünde, uzun vadeli fonlama olanaklarının da mutlaka artırılması gerektiği kanaatindeyiz” diye konuştu.

“Uzak Pazarlara Yönelik Düşük Faizli TL Kredisi”

Erdal Bahçıvan, küresel ticaret zincirlerindeki kaymalar sonucu ABD başta olmak üzere birçok uzak pazar alıcısı ülkenin Asya’ya alternatif olarak Türkiye’den tedarik arayışına girmeye başladığını belirtti.

Ancak yükselen navlun fiyatlarının bu yönde dezavantaj oluşturduğuna işaret eden Bahçıvan, “Eximbank’ın uzak pazarlara ihracata yönelik düşük faizli ve TL cinsi ihracat kredileri kullanacağı bir program başlatmasını önemsiyoruz. Desteklerde sektörel bazlı bir yaklaşım faydalı olur. Küresel ihracatta e-ticaretin payının hızla artmasıyla Türkiye’de elektronik ortamda ihracatın gelişme eğilimine girmesi ve e-ihracat yapan firmalara özel bir kredi programı tasarlanması sektörel uygulamaya iyi bir örnek olabilir” yorumunu yaptı.

“İhracat Sigorta Limitleri Artırılmalı”

Türk Eximbank’ın sağladığı sigorta enstrümanı ile de ihracatçılara önemli katkılarda bulunduğunu vurgulayan Bahçıvan, şunları kaydetti:

“Ancak, son zamanlarda hammadde fiyatlarının aşırı artmasına rağmen firmaların ihracat sigorta limitlerinin aynı kalması ihracatçılarımızda bir darboğaz yaratıyor. Firma kendisi risk alarak Eximbank limitinin üzerinde ihracat yaptığında, herhangi olumsuz bir durumda, Eximbank belirlemiş olduğu sigorta miktarını da kapsam dışı tutuyor. Bu durum, yüksek bir talep olmasına rağmen ihracatın önündeki en büyük engellerden biri. Bu nedenle de ihracat sigorta limitlerinin artırılmasını önemli görüyoruz. Sigorta konusundaki bir başka önemli husus da alıcı limit başvurularının sonuçlanmasının çok uzun sürmesi nedeniyle ihracatımızın bu durumdan olumsuz

etkilenmesidir. Bu süreler kısaltılmalı. Yine Türk Eximbank tarafından verilen yatırım kredilerindeki kriterlerin hafifletilmesi ve daha esnek bir değerlendirme yapılması, yatırımların süratle hayata geçmesine ve ihracatımızın artmasına önemli katkıda bulunacak.”

İstanbul Sanayi Odası Yönetim Kurulu Başkanı Erdal Bahçıvan ayrıca, Türk Eximbank’ın dünyadaki farklı, kaliteli ve sürdürülebilirlik odaklı finansman kaynaklarını ülkeye getirmesini ve sanayiciler arasında bir köprü görevi üstlenmesini çok önemsediklerini belirterek, Türk Eximbank’ı ISO Sürdürülebilirlik Platformuna davet etti.

“KOBİ Desteklerinin Artmasıyla 300 Milyar Dolar İhracat Mümkün”

Türk Eximbank Genel Müdürü Ali Güney de amaçlarının karlılığı artırma değil ihracatçıyı desteklemek olduğunu, maliyetlerinin de piyasaya göre cazip olduğunu vurguladı.

KOBİ’lere verdikleri destekleri çok önemsediklerinin altını çizen Güney, şunları aktardı:

“2021 yılının ilk yarısında, ilk defa banka kredisinden yararlanan firmaların yüzde 92’sini KOBİ’ler oluşturuyor. KOBİ desteklerinin artmasıyla 300 milyar dolar ihracata ulaşabiliriz. Türk Eximbank olarak alacak sigortasına da çok önem veriyoruz. TÜİK verilerine göre 2019 yılında ihracatçılarımızın yüzde 62’si bir veya iki alıcıdan fazlasıyla iş yapmıyor. Alacak sigortası desteği ile tahsilat risklerini bertaraf ediyoruz. Sigorta birimini Eximbank dışında bir iştirak gibi yapılandırdık. Yeni sigorta yazılımımızı da hayata geçirdik. Pandemi dönemi sigorta algısını kuvvetlendirdi. Sigortada yüzde 42 büyüme kaydettik. Hedefimiz yılsonunda 22 milyar sigorta hacmine ulaşmak. Bu da geçtiğimiz yıla göre yüzde 50 büyüme anlamına geliyor.”

“Ticaret Bakanlığının açıkladığı ihracat verileri, 2021 yılını 210 milyar dolar civarında bir ihracatla tamamlayabileceğimizi gösteriyor. Ülkemiz ihracatının yüzde 95’i aşkın bir kısmını sanayi sektörü gerçekleştiriyor. Ülkemizi katma değeri yüksek ürünlerde daha rekabetçi hale getirebilmek için çok daha fazla yatırıma ihtiyacımız olduğunun farkındayız. Nitekim sanayi sektörümüz yeni döneme çok daha yüksek bir yatırım motivasyonu ile girdi. Geçen yılın ortalarından bu yana makine-teçhizat yatırımlarındaki artış trendi umut verici.”

SÜTTEN KİMLER PARA KAZANIYOR?

Prof. Dr. Mustafa KAYMAKÇI

Günümüzde marketlerde pazarlanan süt fiyatı 9 liraya, tam yağlı peynirin kilosu 80 liraya dayandı. Bu durumda asgari ücretli ucuz ürün peşine düşünce, kazein maddesini suyla peynire dönüştürenler ve tarihi geçmiş ürünleri paketleyenler piyasada cirrit atmaya başladı.

Bu konuda açıklama Ege Üniversitesi Süt Teknolojisi Bölüm Başkanı Prof. Dr. Harun Uysal, "Asgari ücretin açlık sınırının altında olduğu bugün bir asgari ücretli 70 TL'ye peynir, 9 TL'ye süt alabilir mi? Bu imkânsızlık sahte ürünler için büyük bir piyasa yaratıyor. Piyasada içinde bir damla süt olmayan, kazein maddesinden üretilen peynirler satılıyor" dedi. Kazein maddesi su ve margarinle birleştirilip içinde hiç süt olmayan ama peynir tadında ürün üretiliyor" demiş.

Tüketici Hakları Derneği Genel Başkanı Turhan Çakar da "Piyasada denetim yok, düzenleme yok. Serbest piyasa ekonomisi, serbest soygun düzeni haline geldi" ve peynir üreticisi Cemal Torun ise, kendisinin 38 TL'ye verdiği 1 kilogram ezine peynirinin markette 78 TL etiketle satıldığını belirtmiş ve "Hiçbir kontrol, sınırlama yok. Market yasası olmadığı için istenen fiyat konulabiliyor, üreticinin burada bir söz hakkı bulunmuyor. Üretici de dertli" şeklinde açıklama yapmış ve çözümü "Market Yasası"na bağlamış.

İşin bu yanı tüketici açısından önemli. Çünkü, son çözümlemede ürünün bedelini o ödüyor.

Ancak, gelelim asıl mağdur olan süt üreticisine.

Süt Üreticisi Ne Durumda?

"Ulusal Süt Konseyi" diye bir kurumumuz var. Ancak, Ulusal Süt Konseyi yapısı ve yönetmeliği gereği piyasada düzenleyici bir konuma sahip değil. Bu yetki Et ve Süt Kurumu'na verilmiş durumda. Ancak, Et ve Süt Kurumu'nun mevzuat ve organizasyonla ilgili çalışmaları henüz tamamlanmamış bulunuyor. Tarım ve Orman Bakanlığı ise süt tozu ve okul sütü gibi desteklerle piyasayı düzenlemeye çalışıyor, ancak bu enstrümanların piyasa yapıcı bir rolü olmadığı uzun zamandır biliniyor.

Süt günlük işlenmesi gereken bir hammadde olduğundan üretici sütü satmak zorunda. Bu bulanık ve karmaşık yapı ise sanayicinin

işine geliyor. Belirlenen referans fiyatı, tavan fiyat olarak değerlendiriliyor, bu fiyata bağlı kalmaksızın süt toplayabiliyor.

Kısaca, sütte sömürü düzeni acımasız devam ediyor. Üretici para kazanamıyor, ancak şimdilik süt sanayicisi, yem sanayicisi ve de marketler, daha doğrusu AVM'ler karlarını katlıyor.

Bildirimlere göre "Gıda Komitesi çiğ süt referans fiyatını 1 Temmuz-31 Aralık 2021 tarihlerinde geçerli olmak üzere litre başına 3 lira 20 kuruş olarak belirlemiş. Üreticiler prim dahil litre başına 4 TL olmasını istemişti. Destekleme primi litre başına 30 kuruştan 20 kuruşa düşürülmüş."

Kısaca belirlenen bu fiyat ve prim, çiftçinin mağduriyetini karşılamaktan uzak.

Süt Üreticileri İçin Çözüm Ne?

Yapılması gereken ilk iş olarak, maliyet temelli bir taban fiyat belirlenmeli, bu fiyat ile piyasa arasındaki fark üreticiye ödenmelidir. Ancak, çözümü salt buna bağlamak doğru değil. Destek ne kadar artarsa sanayici de o oranda fiyat düşürüyor. Fiyat belirlenirken bu destekler düşüldüğü için üreticiye pek yansımıyor. Diğer yandan Et ve Süt Kurumu, mevzuat ve organizasyonla ilgili çalışmalarını hızlı tamamlayarak piyasadaki süt çekmelidir.

Temelde çözüm, üreticilerin kooperatifleşerek sanayileşmesi ve tüketicilerin de pazarlamada kooperatif örgütlenmeyi temel almaları. Bu bağlamda özetle neler yapılmalıdır?

- Kooperatif yasaları, tek bir yasaya indirgenmelidir.
- Tarımsal amaçlı kooperatiflere gelir için Çiftçi Kayıt Belgesi verme hakkı verilmeli, pazarladığı ürünlerde KDV yüzde 1'e düşürülmeli ve en az 10 yıl süreyle Üst birlikleri olan birim kooperatiflere kurumlar vergisi muafiyeti sağlanmalıdır.
- Tarımsal Kooperatif örgütlenme ile ilgili tek bir bakanlık sorumlu olmalıdır ve ürüne dayalı tarımsal kooperatifleşme olmamalıdır.
- Kooperatiflere finans sağlayacak bir Kooperatifçilik Bankası Kurulmalıdır.
- Tarımsal amaçlı kooperatifler ilçe ya da büyük belde/köy temelinde örgütlenmelidir.
- Ve de peynir başta olmak üzere süt ve ürünlerin pazarlanmasında AVM'lerin egemenliğini ortadan kaldırmak için pazarlamada da kooperatif örgütlenme egemen kılınmalıdır.

HİBRİT VE ELEKTRİKLİ OTOMOBİL SATIŞLARI 2020'Yİ GEÇTİ

Yılın 8 ayında elektrikli ve hibrit otomobil satışları, geçen yılın toplam satışlarının da üzerinde gerçekleşmesine karşın söz konusu otomobillerin Türkiye otomobil pazarından aldığı pay düşük seviyelerde kalmaya devam etti.

Türkiye'de ağustos sonu itibarıyla 8 aylık elektrikli otomobil satışları 1.196'ya, hibrit otomobil satışları da 32 bin 885 bine ulaşarak, geçen yılsonu satış rakamlarının da üzerine gerçekleşti.

Otomotiv Distribütörleri Derneği (ODD) verilerinden derlenen bilgilere göre, Türkiye otomobil ve hafif ticari araç toplam satışları, 2021 yılı ocak-ağustos döneminde bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 24,3 artarak 501 bin 4 olarak gerçekleşti.

Bu dönemde, otomobil satışları yüzde 23,3 artışla 391 bin 392, hafif ticari satışları da yüzde 28 yükselişle 109 bin 612 oldu.

Bu yılın sekiz aylık döneminde benzinli otomobiller 257 bin 319 adetlik satışla ilk sırada yer aldı. Dizel otomobil satışları 80 bin 650 ve otogazlı otomobil satışları da 19 bin 342 olarak belirlendi.

Bu dönemde, hibrit otomobil satışı 32 bin 885'e ulaşırken, elektrikli otomobil satışı da 1.196 seviyesinde kaydedildi.

Geçen yılın ağustos sonu itibarıyla 162 bin 484 benzinli, 130 bin 760 dizel, 13 bin 613 otogazlı, 10 bin 314 hibrit ve 223 elektrikli otomobil satışı yapılmıştı.

Böylece benzinli otomobil satışları, ağustos sonu itibarıyla geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 58,4 ve otogazlı otomobil satışları yüzde 42,1 artarken, dizel otomobil satışları yüzde 38,3 geriledi.

Hibrit otomobil satışları ise yüzde 218,8 ve elektrikli otomobil satışları da yüzde 436,3 artış gösterdi. Söz konusu artışın yüksek oranda olması, satışların kıyaslandığı Ocak-Ağustos 2020 döneminde hibrit ve elektrikli otomobil satış adetlerinin görece düşük seviyelerde gerçekleşmesinden de kaynaklandı.

Ayrıca ağustos sonu itibarıyla elektrikli ve hibrit otomobil satışları, geçen yılın toplam satışlarının da üzerinde gerçekleşti. Geçen yılsonunda elektrikli otomobil satışı 844, hibrit motorlu otomobiller satışı da 22 bin 272 seviyesindeydi. Geçen yılın ilk 8 ayında yüzde 41,2 olan dizel otomobillerin satışlardan aldığı pay, 2021'in aynı döneminde yüzde 20,6'ya geriledi. Benzinli otomobillerin payı bu dönemde yüzde 51,2'den yüzde 65,7'ye ve otogazlı otomobillerin payı da yüzde 4,3'ten

yüzde 4,9'a yükseldi.

Elektrikli otomobillerin toplam satışlardaki payı yüzde 0,1'den yüzde 0,3'e ve hibrit otomobillerin payı da yüzde 3,2'den yüzde 8,4'e çıktı. Ocak-ağustos dönemi verileri, elektrikli ve hibrit otomobillerin satışında artış trendinin sürmesine karşın dünyada da yaygınlaşmakta olan elektrikli ve hibrit otomobillerin Türkiye otomobil pazarından aldığı payın henüz düşük seviyelerde olduğuna işaret etti. Öte yandan, TEB Cetelem, Cetelem Araştırma Merkezi desteğiyle hazırlanan "Otomobiller: İmkansız bir ayrılık mı?" başlıklı 2021 raporuna göre, salgın sürecinde tüm dünyada başta elektrikli otomobiller olmak üzere alternatif yakıtlı araçlara olan talepte büyük artış yaşanıyor.

Rapor kapsamında gerçekleştirilen anket katılanların neredeyse yarısı, bir sonraki otomobilinin hibrit veya elektrikli olacağını belirtiyor. İspanya hibrit araçlar konusunda en hevesli ülke olurken, Türkiye'deki katılımcıların yüzde 15'i bir sonraki aracının hibrit olacağını bildirdi.

İngilizlerin yüzde 28'i ve Çinli katılımcıların yüzde 27'si elektrikli otomobile geçme konusunda en istekli olanların başında geldi. Araştırmaya göre, Türkiye yüzde 24'lük oranla Çin ve İngiltere'den sonra elektrikliye sıcak bakan ülke olarak dikkati çekiyor. Türkiye'de elektrikliye gösterilen ilgi, yüzde 17 olan dünya ve Avrupa ortalamasının üzerinde seyrediyor.

Benzinli otomobilde Güney Afrika yüzde 44 ile ilk sıralarda yer alırken, Türkiye'nin dizelde zirveye çıktığı görülüyor. Türkiye'de dizel otomobillerin pazar payı yüzde 25'in altına inmesine rağmen hala yüksek talebin olması öne çıkıyor. Türkiye'de katılımcıların yüzde 28'si dizel otomobil satın alacağını beyan ediyor.

Cetelem Gözlemevi 2021'in detaylı analizinde, gelir grupları arasında otomobil tercihinde ciddi farkların olduğu ortaya çıkıyor. Buna göre, gelir düzeyi yüksek kişiler, orta ve düşük gruptakilere göre çevreci araçlara daha fazla ilgi duyuyor. Düşük gelirli tüketicilerde benzinli ve dizel otomobil daha çok tercih ediliyor. Elektrikli ve hibrit araçların yüksek maliyeti en önemli engel olarak görülüyor.

ZEYTİN VE ZEYTİNYAĞI İHRACATINA 38 MİLYON DOLARLIK KATKI SAĞLAYAN İLK ÜÇ FİRMAYA ÖDÜLLERİ VERİLDİ

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği (EZZİB), 2020 yılında EZZİB'ten en çok ihracat gerçekleştiren üç firmayı ziyaret ederek, ödülleri verdi.

Ege Zeytin ve Zeytinyağı İhracatçıları Birliği Başkanı Davut Er, pandemi nedeniyle geçen sene ödül töreni yapamadıklarını bu yüzden ilk üç firmayı ziyaret ederek kutladıklarını ve ödülleri takdim ettiklerini söyledi.

"2020 yılında sektör olarak 271 milyon dolarlık zeytin ve zeytinyağı ihracatı gerçekleştirdik. İhracatımıza 38 milyon dolarla en fazla katkı sağlayan üç üyemizi yerlerinde ziyaret ederek ödüllendirdik. Ödül alan firmalarımızı göstermiş oldukları başarılarından dolayı kutluyorum. Aynı zamanda 271 milyon dolarlık ihracatımızda payı olan tüm üyelerimizi de yürekten tebrik ediyorum. Türkiye'nin 2002 sonrasında zeytin ağacı varlığı 90 milyondan 180 milyona yükseldi. Bu ağaçlar verimli hale geldiğinde Tarım ve Orman Bakanlığı yıllık 650 bin ton zeytinyağı ve 1 milyon 200 bin ton sofralık zeytin rekoltesi bekliyor. Bu üretimin katma değere dönüşmesi için ihracat, hayati öneme sahip."

Türkiye'deki tek İhracatçı Birliği olarak 1,5 milyar dolar ihracat hedefine ulaşmak için tanıtım ve pazarlama faaliyetlerini sürdüreceklerini açıklayan Davut Er sözlerine şöyle devam etti:

"En büyük zeytinyağı ithalatçısı olan ABD, son yıllarda zeytinyağı tüketimi hızla artan Avustralya ve

tiği gibi aynı şekilde Birleşik Krallık için de gıda ürünlerine yönelik ayrı bir eylem planı hazırlanması ve hedef ülke olarak belirlenmesi önem arz ediyor. Birleşik Arap Emirlikleri, Irak, İran, Suudi Arabistan, Rusya da hem zeytinyağı hem sofralık zeytinde ağırlık ve önem verdiğimiz hedef pazarlarımız."

1 Eylül 2020 sezon başından 31 Temmuz 2021'e kadar olan süreçte sofralık zeytin ihracatı 72 bin 901 ton karşılığında yüzde 1,6 artışla 125 milyon dolara yükseldi. 1 Kasım 2020'de başlayan zeytinyağı sezonundan 31 Temmuz 2021'e kadar olan süreçte ise 32 bin 682 ton zeytinyağı ihracatı karşılığında yüzde 6 ilerlemeyle 96 milyon dolara imza atıldı.

Zeytinyağı ihracatında yüzde 18'lik artışla 33 milyon dolarla ABD, sofralık zeytin ihracatında ise 36 milyon dolarla Almanya ilk sırada yer aldı.

Ödül alan ilk üç firma sırasıyla:

- 1) VERDE YAĞ BESİN MADDELERİ SAN. VE TİC.ANONİM ŞİRKETİ
- 2) SAVOLA GIDA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
- 3) SURTAŞ İŞLETMELİK İNŞAAT SAN. VE NAKLİYAT LTD. ŞTİ.

TÜRK TEKSTİL SEKTÖRÜNDEN 8,2 MİLYAR DOLARLIK İHRACAT

Türk tekstil sektörü ihracatta yukarı doğru ivmesini sürdürmeye devam ediyor. Sektör 2021 yılı Ocak-Ağustos döneminde 2020 yılına göre yüzde 41, 2019 yılına göre ise yüzde 24 oranında artış sağlayarak 8,2 milyar dolar ihracat gerçekleştirdi. Ağustos ayında ise sektör bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 36 artışla 1 milyar dolarlık ihracat gerçekleştirerek tüm zamanların en yüksek Ağustos ayı ihracat rakamına ulaştı.

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı Ahmet Öksüz, ihracatta yukarı doğru olan ivmelerini devam ettirmek için sektör olarak çalışmalarını sürdüreceklerini açıkladı.

TEKSTİLDE YILSONU HEDEFİ 12 MİLYAR DOLAR İHRACAT

Sektörün ihracat rakamlarını değerlendiren Öksüz, "Bu yıl tekstil sektörümüz salgının hedeflerinden pozitif ayrılarak neredeyse her ay yeni bir ihracat rekoru kırıyor. Yılın 8 ayında ihracat pazarlarımızın yüzde 83'ünde ihracatımız arttı. Yaklaşık 190 ülkeye ihracat gerçekleştiriyoruz. Ocak-Ağustos döneminde en fazla tekstil ihracatı gösterdiğimiz ülkeler sırasıyla yüzde 56 artışla İtalya, yüzde 20 artışla Almanya ve yüzde 51 artışla ABD oldu. Sektör olarak son 12 ayda 11,8 milyar dolar değerinde ihracat ger-

çekleştirdik. Yılsonunda Cumhuriyet tarihi rekoru kırarak 12 milyar dolarlık ihracat hedefimize ulaşacağımızı öngörüyoruz. Hazır giyim sektörüyle birlikte yılsonunda 18,6 milyar dolar dış ticaret fazlası vermeyi hedefliyoruz" dedi.

2020 yılında dünya tekstil ihracatında bir basamak yukarı çıkarak 5. sıraya yükseldiklerini belirten Öksüz, "AB'nin ise en büyük 2. tedarikçiyiz. Avrupa

İstanbul Tekstil ve Hammaddeleri İhracatçıları Birliği (İTHİB) Başkanı Ahmet Öksüz, açıklamasına şöyle devam etti:

"En önemli hedef pazarlarımızın başında gelen 43 milyar dolarlık ithalattıyla dünyanın en büyük tekstil ithalatçısı konumundaki Amerika Birleşik Devletleri, ihracatta odak noktamızda yer alıyor. İTHİB olarak 2020 yılı başında Ticaret Bakanlığı ve Türkiye İhracatçıları

Meclisimizin destekleriyle gerçekleştirdiğimiz, İhracatçı Birlikleri arasındaki tek sektörel ihracat ürünleri fuarı konumundaki 'I Of The World New York' Fuarımız, sektörümüzün ABD'de sürdürülebilir ihracat hedefleri açısından çok önemliydi. Gerçekleştirdiğimiz fuar ve tanıtım faaliyetlerinin de destekleriyle yaşanan küresel salgına rağmen ABD'ye 2020 yılı ihracatımız yüzde 8 oranında artarak 628 milyon dolar değerinde gerçekleşti ve tüm zamanların en yüksek ihracat verisine ulaştı. 2020 yılında Türkiye, ABD'nin tekstil ithalatında bir basamak atlayarak 8. sıraya yükseldi. 2021 yılının ilk 8 ayında ise ABD'ye tekstil sektörü ihracatımız yüzde 51 oranında artarak 547

milyon dolara ulaştı. 2021 yılının ilk 9 ayında ABD'ye yıllık ihracatımızı aşmayı hedefliyoruz. Bu başarıyı sürdürülebilir kılabilmek amacıyla ABD'de organizasyonunu yürüttüğümüz 'I Of The World New York' fuarımızın ikincisini gerçekleştireceğiz. Gerçekleştirdiğimiz tüm bu çalışmalar neticesinde ABD'ye 2021 yılı ihracatımızın 1 milyar dolara ulaşmasını öngörüyoruz."

Birliği ülkelerindeki pazar payımız artmaya devam ediyor. AB'nin ithalatından Türk tekstil sektörü olarak yüzde 17,5 seviyelerinde pay alıyoruz. AB'nin yanında başta Amerika Ülkeleri, Diğer Avrupa Ülkeleri ve Eski Doğu Bloku Ülkeleri olmak üzere tüm ülke gruplarında yüzde 60'lara varan önemli artışlar yaşıyoruz" dedi.

EN ÖNEMLİ HEDEF PAZAR ABD'DE ETKİNLİĞİMİZİ ARTIRACAĞIZ

KURTULUŞ YOLLARININ BİRLEŞTİĞİ YER: SİVAS

Prof. Dr. Hakkı UYAR

Birinci Dünya Savaşı'nın yenilgiyle sonuçlanması, yüzyıllardır Batı karşısında gerileyen, yenilen Osmanlı Devleti'nin sonunu da beraberinde getirdi. İmzalanan Mondros Ateşkes Antlaşması, Sevri Barış Antlaşması'nın habercisi gibiydi. İttihatçı liderlerin yenilginin ardından ülkeyi terk etmeleri, yerlerine gelen rakiplerinin (Hürriyet ve İtilaf Fırkası) galip ve işgalci devletlerle işbirliğine yönelmesi beraberinde bir iktidar boşluğu da yarattı. Eli kolu bağlanan bir millet, etkisiz kılınmak istenen bir ordu ve işbirlikçi bir hükümet, kötü günlerin habercisi gibiydi.

Devlet otoritesinin ve gücünün ortadan kalkması, tarihteki benzer olayları hatırlatmaktadır. Moğol istilası sonrası Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılmasıyla oluşan küçük beyliklerle Timur-Yıldırım Beyazıt savaşı (Ankara Savaşı, 1402) sonrasında Fetret dönemini bu bağlamda değerlendirebiliriz. İşte Sivas Kongresi de, Milli Mücadele'nin ihtilal bildirisi olan Amasya Genelgesi'nde ortaya konan, Anadolu'nun dört bir yanındaki direniş odaklarını birleştirmeyi, tek çatı altında toplamayı amaçlıyordu.

Sivas, Milli Mücadele'nin birkaç sembol şehrinde biridir. Elbette ki ilki Ankara'dır. İkincisi Sivas'tır, üçüncüsü ise Afyon'dur. Nitekim Cumhuriyetin ilk bastığı paralarda bu şehirleri görürüz. Türkiye Cumhuriyeti'nin birinci emisyon kağıt paraları 1927 yılında basıldı. Bu paralarda Milli Mücadele'nin merkezi Ankara'yı sıklıkla görürüz: TBMM Binası, Ankara Kalesi... Bunun dışındaki ülkenin ekonomik durumu ve kalkınma hamleleri de paralarda dikkat çekmektedir. Sivas'ı 1927 yılında basılan en büyük ikinci para olan 500 liranın üzerinde görürüz. Hem ön yüzde, hem de arka yüzde... Ön yüzde Sivas Çifte Minareli Medrese var. Çifte Minareli Medrese, 13. Yüzyılda yapılan bir Anadolu Selçuklu eseri... Burada hem Sivas'ın tarihi bir değerine gönderme yapıyor hem de Türk tarihinin Osmanlı öncesi varlığına da

dikkat çekiliyor. Biz Osmanlı'dan önce de varız, deniliyor. Paranın arka yüzünde ise Sivas'tan genel bir görünüm var. 1927 yılında basılan 500 liranın (en büyük para 1000 lira!) hem ön hem de arka yüzünde Sivas'ın olması, bu şehre verilen önemi de ortaya koymaktadır.

Sivas, Ankara'dan sonra Atatürk'ün Anadolu'da en uzun süre ve aralıksız olarak kaldığı şehir... 2 Eylül 1919-18 Aralık 1919 tarihleri arasında tam 108 gün... Sivas, sadece kurtuluşun değil, Cumhuriyetin temellerinin de atıldığı yer... Bunca yıldır Cumhuriyet tarihi üzerine çalışan biri olarak, bana "dönemin siyasal yapısını ve tartışmalarını anlamak istiyorum, ne okuyayım?" diyen birine "Sivas Kongresi tutanakları ile 1924 Anayasa görüşmelerini okuyun!" derim.

29 Ağustos'ta Erzurum'dan yola çıkan Mustafa Kemal Paşa, büyük maddi sıkıntılar ve zorlu ulaşım şartları altında 2 Eylül'de Sivas'a vardı. Kılavuzan tepesinde Sivas halkı Mustafa Kemal Paşa ve beraberindekileri karşıladı. Kongre merkezi olarak Sultani/Lise seçilmişti. Kentin ileri gelenlerinin donattığı binada kongre, 4 Eylül'de başladı. Yemekler tabldot usulü ile çıkıyordu.

Kongre'de ilk sorun başkanlık üzerine yaşandı. Ali Fuat Paşa'nın babası olan İsmail Fazıl Paşa'nın başkanlığın dönüşümlü olarak yapılması önerisi kabul görmedi. Fazıl Paşa, manda fikrinden yana idi. Amerikan mandaterliği... Onunla birlikte olanlar manda fikrini Mustafa Kemal'in desteklemeyeceği endişesi içindeydiler. Ancak Mustafa Kemal, ezici bir çoğunlukla kongre başkanlığına seçildi.

Kongrede başkanlık tartışmasının ardından yaşanan ilk sorun kongrede edilecek yemin metni konusunda yaşandı... Kongre, "milli" bir dava peşinde olduğu için ikinci Meşrutiyet döneminin parti kavgalarının buraya yansması istenmiyordu. Bu nedenle partiler yapılmayacağı üzerine yemin edilmesi önerilmekteydi. İlk iki gün yemin metninin nasıl olacağı, İttihat ve Terakki'nin adının yer alıp almayacağı, İttihat

ve Terakki'nin yemin metninde eleştirilip eleştirilmeyeceği ciddi bir şekilde tartışıldı. İlginç bir şekilde İttihat ve Terakki kadroları - aralarında mandacılar, yerel direnişten yana olanlar vs olsa da- genel olarak Milli Mücadele yanlısı bir tavır içerisinde girerken Hürriyet ve İtilaf Fırkası yönetici ve üyeleri ise, Milli Mücadele karşıtı, İngiliz yanlısı bir tavır içerisindeydiler. HİF üyesi olup Milli Mücadele'yi destekleyen istisnai birkaç kişi vardır. Rıza Nur ve Sivas HİF yöneticisi Emiri Paşa (Emir Paşa Marşan), Mustafa Kemal'den yana tavır aldı. Hatta Birinci Meclis'te milletvekili olarak bulundu.

Manda fikrinin kongreye damgasını vurduğu söylenebilir. Fikri destekleyenler genel olarak bakıldığında İstanbul ağırlıklı bir yapıdır. Wilson Prensiplerinin etkisindeki grubun etkili bir lobi olduklarını, iyi propaganda yürüttüklerini, ağızlarının iyi laf yaptığını söylemek gerekir. İsmail Fazıl Paşa, Kara Vasıf, Refet Bele, Bekir Sami ve İsmail Hami (ünlü tarihçi İsmail Hami Danişment) beyler önde gelen temsilcileridir. Bunlara karşı olarak Anadolu delegeleri bağımsızlık yanlısıdır.

Manda fikrinin bağımsızlığı zedelemeyeceği, manda fikri rahatsız ediyor sa yerine "müzaheret" (yardımcı olma) denilebileceği, ABD'nin Filipinleri medenileştirdiği gibi bizi de medenileştirebileceği (Halide Edip'in Mustafa Kemal Paşa'ya mektubundan), mevcut gelirimizin borçlarımızın faizlerini bile ödemeye yetmeyeceği... dile getirilen konulardı. Hami Bey, manda kelimesinin anlamına takılmayalım, diyordu. "Manda altına girdik demeyelim de devleti ebed müddet olduk" diyelim.

Manda fikrinden yana olan Kara Vasıf, kongrede görüşlerini şöyle ifade etti:

"... müstakil yaşamağa vaziyet-i maliyemiz müsait değildir. (...)

Parasız, ordusuz ne yapabiliriz? Onlar tayyare ile havada uçuyorlar, biz henüz kağıt arabasından kurtulamıyoruz! Onlar dretnot (bir savaş gemisi türü) yapıyorlar, biz yelkenli bir gemi yapamıyoruz. Bu hallerde bugün istiklalimizi kurtarsak bile, yine günün birinde bizi taksim ederler."

Kongre sırasında -özel bir sohbette- Mustafa Kemal Paşa arkadaşlarına şunları söylüyor:

"İstanbul'dan gelen arkadaşlarımız hâlâ bu manda konusunda nasıl ısrar edebiliyor ve bunun bağımsızlığı engelleyici olmadığına inanıp inandırmaya çalışıyorlar?"

İstanbul'dakiler ve buradakiler umutsuz ve hastalıklı bir ruh haline sahip insanlardır. Yabancı işgalinin baskısı altında cesaret ve ümitlerini kaybet-

miş olmanın verdiği üzüntüyle ve hastalıklı bir ruh haliyle hareket ediyorlar. Bunun başka türlü açıklaması yoktur".

Aynı işgali 13 Kasım 1918'de İstanbul'a geldiğinde Mustafa Kemal de görmüş ve "Geldikleri gibi giderler!" demişti. İşgal, Mustafa Kemal'de travmatik bir etki yaratmazken ve tam tersine onun direncini arttırırken pek çok aydında travma etkisi yaratmıştı.

Yine aynı özel sohbette Tıbbiyeli Hikmet, manda aleyhtarı olarak şunları dile getirmişti:

"Paşam, temsilcisi bulunduğum Tıbbiyeliler beni buraya istiklal davamızı başarmak yolundaki mesaiye katılmak üzere gönderdiler. Mandayı kabul edemem. Eğer kabul edecek olanlar varsa, bunlar her kim olursa olsun ret eder ve ayıplarız. Varsayalım ki, manda fikrini siz kabul ederseniz sizi de reddeder, Mustafa Kemal'i 'vatan kurtarıcısı değil, vatan batırıcısı' adlandırır ve lanetleriz".

Mustafa Kemal Paşa'nın Tıbbiyeli Hikmet'e verdiği yanıt da şöyle idi:

"Evlat, için rahat etsin. Gençlikte gurur duyuyorum ve gençliğe güveniyorum. Biz azınlıkta kalsak bile mandayı kabul etmeyeceğiz. Parolamız tek ve değişmez: Ya istiklal, ya ölüm".

Amerikan mandaterliğini ehvenî şer (kötünün iyisi) olarak görenlerin baskısı o kadar çoktu ki, Mustafa Kemal Paşa sık sık kongreye ara vermek zorunda kalıyordu. Baskı, kongre öncesinde Amerikan Koleji mezunu Halide Edip gibi isimler tarafından da yapılmıştı (Ancak aynı Halide Edip'in Sultana Ahmet Mitingindeki konuşmasını ve Milli Mücadele'ye katkısını unutmamak gerekir!). Bu konuda güçlü bir lobi yürütülmeğe. Üstelik konu aceleyle getirilmek isteniyordu. Mustafa Kemal'in konuyu komisyona/encümene havale etme girişimi de kabul edilmemişti. Ateşli manda taraftarlarını sakinleştirmenin yolu olarak ABD'den Türkiye'deki gerçekleri görmek üzere bir heyet göndermesinin istenmesi kararı benimsendi. ABD'ye yazılan davet mektubunun içinde "manda fikri" yer almıyordu.

4-11 Eylül 1919 tarihleri arasında toplanan Sivas Kongresi'nde ülkedeki tüm Müdafaa-i Hukuk cemiyetleri Anadolu ve Rumeli Müdafaa-i Hukuk Cemiyeti (A-RMHC) çatısı altında birleştirildi. Erzurum Kongresi sırasında kurulan Heyet-i Temsiliye tüm ülkeyi kapsayacak şekilde genişletildi.

Bu kongrenin bir başka önemi de; Mondros Ateşkes Antlaşması ertesinde ortaya çıkan kurtuluş yollarından üçünün (Tam bağımsız yeni bir Türk devleti kurmak, Bölgesel kurtuluş yolları ve Amerikan mandaterliği) M.

Kemal Paşa'nın önderliğinde birleşmesidir. Bu birleşmeye katılmayan ve ihanet çizgisine kayan İngiliz himayesini savunan İstanbul Hükümeti ve Padişah-Halife idi.

Damat Ferit Paşa hükümetini istifaya zorlamak için İstanbul'la iletişim bağlantısı (telgraf) kesildi. İstanbul'un Anadolu ile bağlantısının kesilmesi, Bizans'ın İstanbul'a sıkışarak Anadolu ile bağının kesilmesine ve Türklerin Anadolu'yu tamamen fethine benzetilebilir. İstanbul Hükümeti de, Bizans gibi İstanbul'a sıkıştı. Damat Ferit Hükümeti istifa etti. Meclisi Mebusan seçimlerinin önü açıldı. Misakı Milli kararını bu Meclis alacaktı. Dolayısıyla İstanbul, asi ilan ettiği Anadolu'daki hareketle masaya ilk kez Sivas Kongresi'nin sağladığı başarı ile oturdu (Amasya Görüşmesi).

Milli Mücadele'nin resmi nitelikli ilk gazetesi, Mustafa Kemal Paşa Sivas'a geldiği zaman yayınlanmaya başlayan İrade-i Milliye gazetesidir. 14 Eylül 1919 tarihinde yayınlanmaya başlayan bu gazete, imkanların kısıtlılığı nedeniyle haftada iki gün çıkıyordu. Vilayet basımında basılan gazetede Sivas Kongresi tutanakları ve Mustafa Kemal Paşa'nın bildirimleri de yayınlanıyordu. Gazete, 1922 yılı sonuna kadar yayın hayatını sürdürdü. Bugün, gazetenin nüshalarını bulmak son derece güçtür. Gazetenin ismi, ulusal egemenliğin he-deflendiğini de göstermekteydi.

Milli Mücadele'nin ilk gazetesinin Sivas'ta yayınlanması gibi, ilk kadın örgütlenmesi de Sivas'ta gerçekleşti. Anadolu Kadınları Müdafaa-i Vatan Cemiyeti, Mustafa Kemal Paşa'nın teşviki ile Sivas valisi Reşit Paşa'nın eşi Melek Reşit Hanım ve arkadaşları tarafından 26 Kasım 1919'da kuruldu. Anadolu'nun pek çok yerinde örgütlendi. Toplantılar düzenlendi. İtilaf devletlerine ve İstanbul Hükümetine/Padişah-Halifeye telgraflar gönderdi. Milli Mücadele için bağış kampanyaları düzenledi.

Sivas, Milli Mücadele'nin birkaç sembol şehriden biri... Milli birlik yolunda ilk adım atıldığı, İstanbul Hükümeti ve işgalcilere karşı kararlı bir direnişin sergilendiği, ilk gazetenin çıkarıldığı, ilk kadın örgütlenmesinin yapıldığı şehir... Ankara'dan sonra Milli Mücadele'nin en önemli şehri... Sivas olmasaydı, Ankara da olmazdı. Sivas, Madımak katliamını geride bırakması gereken, Türk tarihindeki ve Milli Mücadele'deki yeriele anılmayı hak eden bir Milli Mücadele ve Cumhuriyet şehridir.

Okuma Listesi:

Uluğ İğdemir, Sivas Kongresi Tutanakları, TTK Yay., Ankara.

Mazhar Müfit Kansu, Erzurum'dan Ölümüne Kadar Atatürk'le Beraber, 2 cilt, TTK Yay., Ankara.

4 EYLÜL 1919

SİVAS KONGRESİ

"Cumhuriyetin temelini burada attık."

K. Atatürk

Kendi malını kullan

Kendi ülkeni zengin et

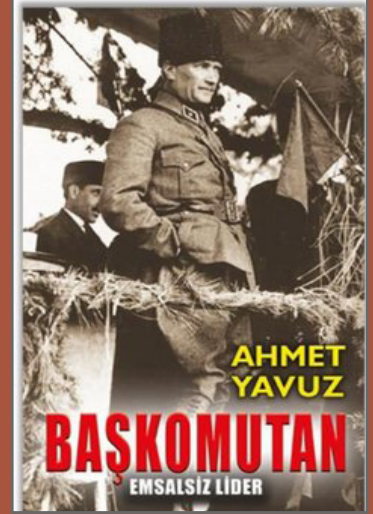
Biz ithal mallar kullandıkça, bize mal satan ülkenin üretimi, kalitesi, verimi ve kârı artıyor; kendi üretimimiz ise düşüyor. Onlar, bizim paralarımızla kendi insanlarına daha iyi sağlık ve eğitim hizmeti, daha bakımlı kentler, daha konforlu bir yaşam sağlıyor. Bizim ülkemizde üretimin ve kazancın azalması ise, yaşam koşullarımızın her gün daha da kötüye gitmesi demektir.

USİAD

ULUSAL SANAYİCİ VE İŞADAMLARI DERNEĞİ

Hikmet Özdemir, 100. Yılında Sakarya Savaşı, Cumhuriyet Kitapları, 280 sayfa

Ahmet Yavuz, Başkomutan-Emsalsiz Lider, Kırmızı Kedi Yayınevi, 584 sayfa

100. Yılında Sakarya Savaşı

Bu kitap, zamanımızdan yüz yıl önce Ankara'nın hemen yakınında 22 gün ve gece süren bir meydan muharebesinde Türk ordusunun, dâhi bilginlerin akıl gücünü gerektiren zorlu askeri taktik problemlerini Mustafa Kemal'in nasıl çözüme kavuşturduğunu anlatmaktadır. Aynı zamanda bu dönem işgal altında bir ülkede, beka krizinin hızla tırmandığı koşullarda genel iradeye dayalı bir mecliste "savaş demokrasisi" uygulamasının en özgün ve hiç kuşkusuz dünyadaki en başarılı örneğidir. Kahramanımız uzun muharebe günlerinde "bilgelik", "sabır" ve "cesaret" yüklü emir ve yönlendirmeleriyle aniden beliren sorunları bir akordeon ahenginde ve her defasında cesaretle ve tam zamanında çözüme kavuşturmuş; kendisine inananları zaferle buluşturmuştur. Tarihte az sayıda kahraman, kılıçlarından saçılan kıvılcımlarla zafere giden yolu önceden sezebilmiştir... Büyük kriz dönemlerinde bu kahramanların milletlerinin beka sorunlarını aşarken gösterdikleri başarılar, onların dehalarının ve önceden sezmiş yeteneklerinin sonucudur.

Başkomutan-Emsalsiz Lider

Başkomutan kitabı, Türk milletinin varoluş mücadelesini Mustafa Kemal'in askeri kariyerini izleyerek anlatıyor. Onun hangi kritik dönemde, hangi hayati kararı, nelere dayanarak aldığını ve bunların sonuçlarını tartışıyor. Sadece siyasi durum ve güç ilişkileri açısından değil, arazi bilgisi ve insan psikolojisi açısından da Mustafa Kemal'in tercih ve aksiyonlarını analiz ediyor. Ahmet Yavuz bizi hem arazide hem arşivlerde bir zaman yolculuğuna çıkarıyor ama ayaklarımızı bugüne bastırarak... Mustafa Kemal'in izinde bugünü daha iyi anlamak, onu geleceğe taşımak için.

Geçici e-Teminat Mektubuna İlişkin Düzenleme

Elektronik Kamu Alımları Platformu (EKAP) üzerinden yapılacak işler kapsamında, geçici e-teminat mektuplarına ilişkin işlemler Kamu İhale Kanunu ile ilgili ihale uygulama yönetmelikleri ışığında yürütülecek.

Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan "Muhasebat ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü Genel Tebliği'nde (e-Teminat Mektuplarının Muhasebe Birimlerine İletilmesi) Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ" Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

Değişiklikle birlikte; EKAP üzerinden yapılacak işlemler kapsamında, Elektronik İhale Uygulama Yönetmeliği'nin geçici teminatlara ilişkin maddesine göre alınacak geçici e-teminat mektuplarının, bankalarca düzenlenmesi ve Elektronik Teminat Mektubu Platformu (ETMP) aracılığıyla Sermaye Piyasası Kanunu kapsamında merkezi takas kuruluşu olarak faaliyet gösteren kuruluşa aktarılması ile bu mektupların doğrulanması, iletilmesi, muhafaza edilmesi, tazmini ve iadesi işlemlerinin elektronik ortamda gerçekleştirilmesinin merkezi takas kuruluşu aracılığıyla yürütülmesi işlemleri 31 Aralık 2023'e kadar bu tebliğin kapsamı dışına alındı.

Buna göre, geçici e-teminat mektuplarıyla ilgili işlemler, Kamu İhale Kanunu'na ilişkin ihale uygulama yönetmelikleri ile ihale dokümanındaki düzenlemeler çerçevesinde sürdürülecek.

Tüketici Güveni Ağustosta Geriledi

Tüketici güven endeksi, ağustosta aylık yüzde 1,6 düşüşle Ağustos'ta 78,2 puana geriledi.

Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan mevsim etkilerinden arındırılmış tüketici güven endeksi, Ağustos ayında bir önceki aya göre yüzde 1,6 oranında azaldı Temmuz ayında 79,5 olan endeks, Ağustos ayında 78,2 oldu.

Geçen 12 aylık döneme göre mevcut dönemde hanenin maddi durumu endeksi Temmuz ayında 57,9 iken, Ağustos ayında yüzde 5,8 oranında artarak 61,3'e yükseldi. Gelecek 12 aylık döneme ilişkin hanenin maddi durum beklentisi endeksi Temmuz ayında 79,8 iken, Ağustos ayında yüzde 1,4 oranında azalarak 78,6 oldu.

Gelecek 12 aylık döneme ilişkin genel ekonomik durum beklentisi endeksi Temmuz ayında 83,2 iken, Ağustos ayında yüzde 9,6 oranında azalarak 75,3'e geriledi. Geçen 12 aylık döneme göre gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi endeksi Temmuz ayında 97 iken Ağustos ayında yüzde 0,7 oranında artarak 97,7 oldu.

Hububat ve Bakliyat İthalatında Gümrük Vergisi Sıfırlandı

Resmî Gazete’de yayımlanan karar ile buğday, arpa, çavdar, yulaf, mısır, mercimek, nohut ithalatında 31 Aralık 2021 tarihine kadar gümrük vergisi sıfırlandı.

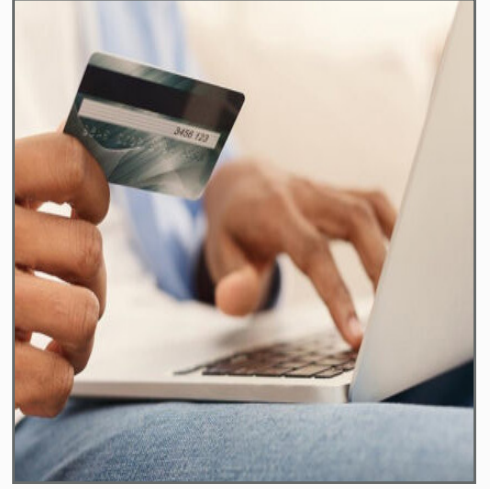
Hububat ve bazı hububat tohumlukların ithalatında gümrük vergisi yılsonuna kadar sıfır olarak uygulanacak.

Resmî Gazete’nin bugünkü sayısında yayımlanan ve ithalat rejimi kararında değişiklik yapan Cumhurbaşkanı kararı ekinde yer alan listeye göre, nohut, yeşil ve kırmızı mercimek, buğday, mahlut, tohumluk çavdar, beyaz ve maltlık arpa, tohumluk yulaf, mısır ve buğdaygiller ailesinden bir yem bitkisi olan sorgum tohumu ithalatında gümrük vergisi 31 Aralık’a kadar sıfır olarak uygulanacak.

TESK: Borç Yapılandırma Süresi Yılsonuna Kadar Uzatılsın

Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) Genel Başkanı Bendevi Palandöken, COVID-19 salgını nedeniyle uygulanan kısıtlamaların kalkmasının ve yapılandırma süresinin eylül sonuna uzatılmasının esnafa nefes aldirdiğini belirterek, “Yapılandırma başvuru süresi yılsonuna kadar uzatılmalı, taksit ödemeleri de 2022 başında başlamalı” dedi. Palandöken, yazılı açıklamasında, COVID-19 salgını dolayısıyla 1,5 yıldır iş yeri kapalı olan esnafın borçlarını kapatmasının da kısa zamanda mümkün olmadığını belirtti. Kısıtlamaların kalkmasının ve yapılandırma süresinin eylül sonuna kadar uzatılmasının esnafa nefes aldirdiğini vurgulayan Palandöken, “Yapılandırma başvuru süresi yılsonuna kadar uzatılmalı, taksit ödemeleri de 2022 yılında başlamalı” ifadesini kullandı.

Kartlı Harcamalar Arttı

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) ve Visa’nın Harcamalar Araştırması’na göre 2021’in ocak-nisan dönemi itibarıyla kartlı harcamalar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41 arttı.

TOBB, Türkiye’de yapılan kartlı harcamalarda yeni tip koronavirüs (Covid-19) etkisini inceleyen araştırmanın sonuçlarını paylaştı.

İlki Mart-Ağustos 2020 dönemine bakılarak gerçekleştirilen araştırmanın ikincisinde, salgının kiş aylarına denk gelen ikinci dalgası ve 2021’in ilk dört ayı analiz edildi.

Araştırmada öne çıkan sonuçlara göre, Türkiye’de 2020 yaz aylarındaki normalleşme ile başlayan toparlanma süreci, ikinci dalganın başladığı aralık ayında yavaşlamakla birlikte eski ivmesini kısa sürede tekrar kazandı. 2021’in ocak-nisan döneminde kartlı harcamalar geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 41 arttı.

“Mart 2021’de yıllık bazda kartlı harcamaların Türkiye’de yüzde 50, İtalya ve ABD’de yüzde 40 oranında büyüdüğü, İsveç’te ise yüzde 15 küçüldüğü görüldü.”

Araştırmada Covid-19 döneminde erken ve kısıtlayıcı tedbirler alan İtalya, diğer ülkelere oranla daha az kısıtlama getiren İsveç ve Türkiye’ye benzer kısıtlama yaklaşımları gösteren ABD ile kıyaslamalar yer aldı. Buna göre Türkiye’nin diğer ülkelere göre daha iyi performans sergilediği ortaya çıktı.

İkinci dalganın başlangıcında kartlı harcamalar bakımından İsveç keskin düşüşler yaşarken, benzer kısıtlamalar uygulayan ABD ve Türkiye’nin kartlı harcamalar grafiğinin birbirine yakın dalgalanmalar yaşadığı gözlemlendi.

Temmuz 2020-Mart 2021 dönemindeki tüm aylarda Türkiye’nin diğer üç ülkeye kıyasla daha iyi bir sınav verdiği de dikkati çekti. Mart 2021’de yıllık bazda kartlı harcamaların Türkiye’de yüzde 50, İtalya ve ABD’de yüzde 40 oranında büyüdüğü, İsveç’te ise yüzde 15 küçüldüğü görüldü.

Otomotiv İhracatı Ağustos Ayında 2,4 Milyar Dolar

Otomotiv endüstrisinin ağustos ayı ihracatı, geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 57 arttı. Otomotiv endüstrisinin ağustos ayı ihracatı 2,4 milyar dolar oldu.

Uludağ Otomotiv Endüstrisi İhracatçıları Birliğinden (OİB) yapılan açıklamaya göre, otomotiv endüstrisi, ağustos ayında geçen yılın aynı dönemine kıyasla dış satımını yüzde 57 artırarak 2,4 milyar dolarla toplam ihracattan yüzde 12,8 pay aldı.

Yılın 8 ayında ihracatını, 2020 Ocak-Ağustos'a göre yüzde 29 artıran sektör, 18,8 milyar dolar dış satım gerçekleştirdi.

Ağustos ayında en fazla ihracat yüzde 23 artış ve 311,2 milyon dolarla Almanya'ya yapıldı. Almanya'yı, geçen yıl aralık ayında imzalanan Serbest Ticaret Anlaşması sonrasında tüm sektörlerin hedef pazarı haline gelen Birleşik Krallık takip etti. Birleşik Krallık'a ihracat, yüzde 211 artışla 297,4 milyon dolar olarak kayıtlara geçti.

Vergi Yapılandırması ve Ödeme Süresi Uzatıldı

7326 sayılı vergi yapılandırması kanununa ilişkin süre uzatımı gerçekleşti. Resmi Gazete'de yayımlanan karara göre başvuru ve ödeme süresi 1 ay uzatılmış oldu. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın imzasıyla yayımlanan karara göre 7326 sayılı Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılması'na ilişkin kanununda yer alan başvuru tarihi ve ilk ödeme tarihi 1 ay süreyle ertelendi.

Vergi yapılandırmasına tarih uzatması geldi. Buna göre 31 Ağustos 2021 tarihinde bitecek olan başvuru ve ödemeye ilişkin karar 1 ay uzatıldı.

30 Nisan 2021 ve öncesinde bulunan vergi, SGK prim borcu, matrah artırımı, GSS, işsizlik sigortası primleri, idari para cezaları yeniden yapılandırması için süre uzamış oldu. Borçların yapılandırılması sonrasında ilk taksit ödeme süresi 30 Eylül 2021'den 31 Ekim 2021 tarihine uzatılmış oldu.

Ağustos Ayı Dış Ticaret Rakamları Açıklandı

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, ağustosta ihracatın geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık yüzde 52'lik artışla 18,9 milyar dolara ulaştığını belirterek, "Bu rakam ile en yüksek ağustos ayı ihracat rakamına ulaşılmış bulunuyoruz. Ayrıca, son 12 aylık ihracat değerimiz de 207,5 milyar dolar ile yeni bir cumhuriyet rekoru kırmayı başarmıştır" dedi. Ticaret Bakanı Mehmet Muş, ağustosta ihracatın geçen yılın aynı ayına göre yaklaşık yüzde 52'lik artışla 18,9 milyar dolara ulaştığını belirterek, "Bu rakam ile en yüksek ağustos ayı ihracat rakamına ulaşılmış bulunuyoruz. Ayrıca, son 12 aylık ihracat değerimiz de 207,5 milyar dolar ile yeni bir cumhuriyet rekoru kırmayı başarmıştır" dedi.

Bakan Muş, bakanlık konferans salonunda Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) ile düzenlediği basın toplantısında ağustos ayı dış ticaret rakamlarını açıkladı.

İhracatta 2021 yılı boyunca ortaya konulan güçlü performansın ağustos ayında da devam ettiğine işaret eden Bakan Muş, "İhracatımız geçtiğimiz yılın ağustos ayına göre yaklaşık yüzde 52'lik artışla 18,9 milyar dolar seviyesinde gerçekleşmiştir. Memnuniyetle ifade etmek isterim ki bu rakam ile en yüksek ağustos ayı ihracat rakamına ulaşılmış bulunuyoruz. Ayrıca, son 12 aylık ihracat değerimiz de 207,5 milyar dolar ile yeni bir cumhuriyet rekoru kırmayı başarmıştır" ifadelerini kullandı.

Ticaret Bakanı Mehmet Muş, yıl sonunda ihracatın 210 milyar dolara ulaşacağına olan inancının tam olduğuna belirterek, şunları vurguladı:

"2021 yılı ocak-ağustos döneminde ihracatımız geçtiğimiz yılın aynı dönemine karşılaştırıldığında yüzde 37 artarak 140,2 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. İhracatımızda yakaladığımız bu güçlü ivme ile pandemi öncesi performansını da geride bırakmış durumdayız. İhracatımız ağustos ayında 2019 yılı ağustos ayına göre de yüzde 43'lük artış sergilemiştir. Benzer şekilde, ocak-ağustos döneminde 2019 yılına göre yaklaşık yüzde 20'lik artışa şahit oluyoruz."

Hizmet Sektörü Yavaşladı, Sanayi Toparlanıyor

SAMEKS Bileşik Endeksi, bir önceki aya göre 4,9 puan azalarak 47,8 değerine geriledi. Hizmet sektörü endeksi önceki aya göre 8,4 puan azalırken, sanayi sektörü endeksi 5,1 puan yükseldi.

Dünya gazetesinde yer alan habere göre; Müstakil Sanayici ve İşadamları Derneği (MÜSİAD) Satınalma Müdürleri Bileşik Endeksi'nin (SAMEKS), Ağustos 2021 sonuçları açıklandı. Buna göre, mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi ağustosta temmuza göre 4,9 puan azalarak 47,8 değerine düştü.

Söz konusu artışta hizmet sektörü endeksinin önceki aya göre 8,4 puan azalarak 47,4 seviyesine gerilemesi etkili oldu. Sanayi sektörü endeksi ise önceki aya göre 5,1 puan artarak 51,1 seviyesine yükseldi ve Bileşik Endekste gözlenen ivme kaybını sınırlandırdı. Girdi alımlarının artış hızında gözlenen sert gerileme, bu dönemde hizmet sektöründe gerçekleşen yavaşlamanın belirleyicisi oldu. Sanayi sektöründe gözlenen toparlanmada ise yeni siparişlerin 6 aylık aradan sonra yeniden 50 referans değerinin üzerine yükselmesi etkili oldu. Söz konusu gelişmeler neticesinde ağustos ayında 47,8 seviyesine gerileyen mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış SAMEKS Bileşik Endeksi, 50 referans değerinin altına gerileyerek iktisadi faaliyetin önceki aya göre yavaşladığına işaret etti.

İmalat 3. Çeyreğe Hız Keserek Başladı

Küresel imalat sektörü, Çin başta olmak üzere bazı Asya ülkelerindeki Delta tedbirleri ve tedarik zinciri sıkışmalarıyla 3. çeyreğe hız keserek giriş yapıyor. Ağustos ayı İmalat PMI verileri Euro Bölgesi ve ABD'de de imalat büyümesinin hız kestiğine işaret ediyor. Dünya gazetesinden Hilal Sarı'nın haberine göre, küresel imalat sektörünün ağustos ayındaki seyrine ilişkin bugün açıklanan nihai İmalat PMI verileri Asya'da fabrikaların ve imalat sektörünün vaka sayılarını birçok ülkede artıran Delta varyantına karşı alınan önlemlerle, yükselen hammadde fiyatlarıyla ve tedarik zincirinde kısıtlamalardan kaynaklanan sıkışmalarla 3. çeyreğe hız keserek başladığını ortaya koyuyor.

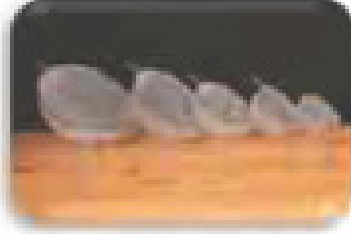
Çin fabrikalarının faaliyeti ağustosta bir buçuk yıla yakın bir sürenin ardından tekrar daraldı. IHS Markit ve Caixin tarafından açıklanan Çin İmalat PMI, temmuzdaki 50,3 düzeyinden 49,2'ye gerileyerek Nisan 2020'den bu yana ilk kez daralmaya işaret eden 50 altı bölgeye indi. Anket katılımcıları vakalardaki artış ve üretimi etkileyen kısıtlamaların talebi baskıladığını ve tedarik zincirlerinde zorluklara yol açtığını aktardı.

Temmuzda sert daralmaya işaret ederek 44,6 düzeyine gerilemiş olan ASEAN Bölgesi İmalat PMI, ağustosta da düşüşünü sürdürdü ve üreticilerin önümüzdeki yıla ilişkin üretim beklentileri 13 ayın en düşüğüne geriledi. Mayıs 2020'den bu yana ilk kez ASEAN İmalat PMI verisine katılan 7 ülkede de imalat sektörüne ilişkin koşullar kötüleşti.

The way of natural taste...

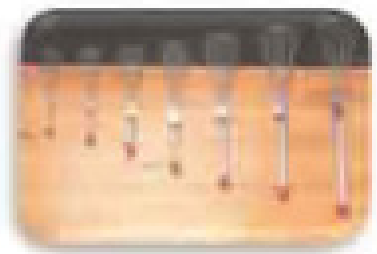

PAKTEL®

PRESENT®

MUTFAK GEREÇLERİ SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

PERAKENDE SATIŞ : www.paktelkitchen.com

Büro : İstoç Top.Çar. 2.Ada No: 26 Bağcılar - İstanbul Tel : 0 212 659 52 85 Fax : 659 11 22
Fabrika : Hoğdere Asfaltı Evren 2 Oto San. Sit. 22. Blok No : 6-7-16-17 Esenyurt - İstanbul
Tel : 0 212 672 10 84 FAX : 762 01 10 Web : www.paktel.com.tr E-Posta:paktel@paktel.com.tr